Mūsų Pastogė

XVII metai | 1965 m. vasario 22 d. | Nr. 7 (824)

BENDRUOMENĖS LAIKRAŠTIS
AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY
"OUR HAVEN"

Registered at the G.P.O. Sydney for transmission by post as a Newspaper.

LEIDĖJAS: A.L.B. KRAŠTO VALDYBA

Redaktorius: Vincas Kazokas
13 Percy St., Bankstown, N.S.W. Tel.: 70-8395

Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.

Prenumerata: metams £4.0.0, pusei metų — £2.0.0, trims mėnesiams £1.0.0. N. Zelandijoje ir Anglijoje kaina ta pati. Kituose kraštuose metams £5.0.0.

Prenumerata adresuojama: MŪSŲ PASTOGĖ, Box 4558, G.P.O. Sydney, N.S.W.

Administracijos tel.: 649-9062.

Skelbimai:
1 colis per 1 skiltį 12/-, bendruomeniniai 10/-.

Už skelbimų turinį neatsakoma.

RESPEKTUOKIME PUNKTUALIUOSIUS

Mūsų gyvenime kažkaip jau pilnai įsipilietino taip vadinamas "lietuviškasis punktualumas". Visi žinome, ką reiškia toks pasakymas. Pradžioje jis galiojo kaip pašaipos posakis, bet dabar jis tiek prigijo, kad virto jau mūsų lietuviško charakterio bruožu, bruožu, kuriuo nebūtu ko labai didžiuotis ir apie kurį gal net ir čia kalbėti netiktų, bet, proteguodami to lietuviškojo punktualumo atstovus, mes drauge skaudžiai užgauname visus tuos, kurie laikosi ne individualaus, bet standartinio laiko.

Beveik visi mūsų parengimai — ar tai būtų susirinkimai, minėjimai, koncertai — kaip taisyklė užvilkinami pusvalandžiu, valanda arba net ir ilgiau. Laiku susirinkusieji nesiskųsdami šnekučiuojasi pasieniais ir laukia, programų dalyviai kur nors už scenos nervinasi, nerimsta, o rengėjai nesijaudindami dairosi į duris, pradeda tvarkyti, stumdyti kėdes ir kt. Iš vienos pusės gal ir būtų galima rengėjų pastangas pateisinti, nes kiekvienas rengėjas nori susilaukti kaip galint daugiau klausytojų arba žiūrovų ir, atrodo, vieną kitą pusvalandį uždelsus nieko pikto neatsitiks, o dar gali laiku prisistatyti ir pasivėlavusieji. Gi šie net ir negalvoja paskubėti: skelbta septintą valandą? A, nepavėluosiu atvykęs ir aštuntą. Iš kitos gi pusės rengėjai nepagalvoja, kad taikindamiesi prie vėluojančiųjų tuo pačiu skriaudžia laiku atvykusius. Kitaip sakant, proteguojant pavėlavusius nerespektuojami punktualieji.

Visi esame daugiau ar mažiau užsiėmę ir kiekvienam laikas yra gana brangus. Toleruojamoji vėlavimosi politika yra beatodairinis laiko gaišinimas. Numatytasis dviejų ar trijų valandų parengimas lietuviškuoju punktualumu pradėtas kartais užsitęsia penketą šešetą valandų. Tie, kurie lanko parengimus pagal lietuviškus laikrodžius, paprastai su laiku nesiskaito, tačiau brangus laikas yra tiems, kurie punktualiai atvyksta ir to paties laukia ir iš rengėjų; parengimo nemotyvuotas uždelsimas pažeidžia ir net pažemina laiku atvykusius, atima iš jų brangų laiką, apvilia ir net daugeliu atvejų nustato prieš tokius parengimus ir rengėjus vien tik dėl to, kad ne jie rengėjų respektuojami, o respektuojami tie, kurie griauna nustatytą tvarką remdamiesi "lietuviškojo punktualumo" dėsniais.

Keista: jeigu rengėjams žinoma, kad tame ar kitame parengime dalyvaus vienas ar keletas kitataučių svečių, tada jau galioja standartinis laikas ir neatsižvelgiama į tuos su lietuviškais laikrodžiais. Reiškia, prieš kitus, nors jų būtų ir vienas, savo tokio papročio gėdinamės ir net stengiamės pasirodyti punktualūs, kaip kad to laikomasi šiame krašte visur; mes tuos kelis ar vieną svetimtauti labiau respektuojame, negu eilę saviškių, kurie irgi laikosi prie nurodyto laiko. Kodėl gi mes nevarodome respekto ir net pagarbos tiems saviesiems, kurie pasirodydami punktualiai tos pagarbos ir respekto tikrai nusipelno?

Vėlavimasis ženklina žmogaus ištižimą ir apsileidimą. O tai yra ydos, su kuriomis reikėtų kovoti, jas šalinti, bet ne proteguoti, kaip kad pas mus yra priimta. Jeigu mes daugiau parodytume respekto punktualiesiems, šioji gėdinga yda lengvai būtų iš mūsų tarpo išgyvendinta. Pavėlavuių vieta už durų, bet ne taip, kaip vieno parengimo metu Sydnejuje kalbėtojus pertraukė savo kalbą ir iš scenos nurodinėjo pavėlavusiems vietas priekyje. Tai užgavimas laiku atvykusių.

(v.k.)

VLADAS RADZEVIČIUS

NEGYJANTI ŽAIZDA

KOVOS PRIEŠ KOMUNIZMĄ MŪSŲ PAŠONĖJE

Šiandien niekas negali nuspėti, kokią kryptį įgaus lokalinio pobūdžio karo veiksmai Vietname ir indonezų "medžioklės" Anglijos suformuotoje Malaysia valstybėje. Visa tai vyksta Australijos pašonėje ir į tuos veiksmus pati Australija jau yra netarpiškai įtraukta su savo kariniais daliniais ir su savo kariniais instruktoriais. Pačius australus ypatingai jaudina Australijos atviras išstojimas prieš Indoneziją, patį artimiausią kaimyną, priskaitantį apie 100 milijonų gyventojų. Nurodinėjama, kad Australija padarė klaidą galvodama, jog Indonezija nusileis ir ekonomiškai sužlugs prieš Anglijos, Australijos ir Naujosios Zelandijos spaudimą. Tačiau jau dabar nusileidimų nelaukiama. Ir Australija, negalėdama nei pasitraukti, nei įvykių raidos atspėti, budriai plaukia pasroviui ir stiprina savo apsiginklavimą. Indonezijos susibičiuliavimas su Raudonąja Kinija atviro konflikto pavojų labiau padidino, nors ministeris pirmininkas Sir Robert Menzies dar viliasi, kad nereikės kovos linijose panaudoti Indonezijos pašonėje išdėstytų ir naujų 1000 vyrų kontingentu sustiprintų australiškų dalinių. Australijos vyriausybė neabejoja, kad karinio konflikto atveju greta Australijos atsistos ANZUS sutarties signatarai, kuriuose pirmas smuikas priklauso Jungtinėms Amerikos Valstybėms. O jos šiuo metu irgi stovi prieš dilemą komplikuotoje Vietnamo padėtyje.

Karinių veiksmų suaktyvėjimas ir išplėtimas Vietname padidino baimę, kad ir čia lokalinio pobūdžio kautynės gali įsiliepsnoti į pasaulinio masto grumtynes.

Kariniai veiksmai — komunistinio Šiaurės Vietnamo bombardavimai, kuriuos dabar vykdo Pietų Vietnamo ir Amerikos laivyno aviacija, buvo pradėti po ilgų svarstymų ir nuomonių derinimo.

J.A.V. karinių pajėgų vyriausias štabas seniai spaudė civilinę administraciją (prezidentą Johnsoną ir krašto gynybos ministerį McNamarą pradėti platesnio masto karo veiksmus prieš Šiaurės Vietname suorganizuotas bazes, iš kurių nuolatos siunčiami daliniai terorizuoti Pietų Vietnamą ir joje esančius amerikiečių karinius dalinius. Kariniai J.A.V. sluoksniai buvo ir tebėra nuomonės, kad ramybės Pietų Vietname nebus tol, kol nebus užkirstas kelias komunistiniam Šiaurės Vietnamui treniruoti ir siųsti į pietus partizaninių dalinių. Apskaičiuojama, kad vien praėjusiais metais buvo permesta per sieną iki 20.000 gerai paruoštų ir kovingų vyrų. Iki pereitų metų galo galvojama, kad iš šiaurės į pietus siunčiami tik buvę pietiečiai, kuriuos komunistai atitinkamai ideologiškai paruošia. Tačiau iš visų pernykščių partizanų, dabar nurodoma, 90% sudarė komunistai iš šiaurės Vietnamo. Šiuo metu Pietų Vietname priskaitoma per 34.000 gerai paruoštų ir gerai ginkluotų komunistų, kurie, atėjus reikalui, sugeba skaudžiai pažeisti ir amerikiečių dalinius.

Įtakinguose civilinės J.A.V. administracijos sluoksniuose labiau galiojo nuomonė, kad pagelba iš šiaurės nelabai reikšminga ir kad Pietų Vietname esą komunistai gali ilgai vykdyti užpuolimus net ir nutraukus jų ryšius su šiaure. Kas geriau pažįsta Vietnamo teritoriją, tvirtina, kad ryšių iš viso pertraukti neįmanoma, nes nėra tokių kelių, kurie suprantami europiečio akimis. Ten modernias susisiekimo priemones pakeičia basas vyras su sunkiu kroviniu ant nugaros. O jis lengvai aplenkia ir didžiausių bombų išgriautus džiunglių šunkelius.

Abejonės dėl bombardavimų sėkmingumo buvo tik viena ilgesnio svyravimo priežastis. J.A.V. turėjo prieš akis ir abiejų komunistinių galybių (Kinijos ir Sovietų Rusijos) reagavimą. Nebuvo ir nėra didelio noro duoti toms valstybėms progos atvirai įsikišti ir kaltinti J.A.V. už susitarimų sulaužymą.

Paskutiniu laiku prie karinių specialistų nuomonės prisijungė ir žymūs J.A.V. veikėjai. Jie irgi pradėjo reikalauti kietesnės rankos Vietname. Žinomas amerikietis Richard Nixon dar prieš karo veiksmų suaktyvinimą padėtį apžvelgė šitaip:

"Pietų Vietname karą mes pralaimime ir jeigu nebus pakeitimų strategijoj, mes būsime išstumti per kelis mėnesius, o per metus tai tikrai. Ir jeigu praraisime Vietnamą, visa pietryčių Azija bus prarasta. Dirstelėkite į kaimyninius kraštus. Laos jau dingo. Combodia kol kas tik pasvirus į komunizmo pusę ir Vietnamas ją gali lengvai perstumti. Siamas yra toks kraštas, kuris nori būti mūsų pusėje, bet kuris visada prisišliedavo prie laimėtojo. Ir tai vienintėlis kelias, padėjęs šiam kraštui išsilaikyti tūkstantį metų. Burma yra ekonominiam bankrote, su nežmoniškom problemom ir nežmoniškam spaudime ir ji pasiduos. Malaysia su savo 10 milijonų gyventojų neturės galimybės išsilaikyti komunizmo jūroj."

Padaręs tokią pesimistinę apžvalgą, Nixonas nurodė, kad "kova dėl Vietnamo yra kova dėl Azijos. Ji liečia pietryčių Aziją ir Japoniją. Laikui bėgant

(Pabaiga psl. 2)

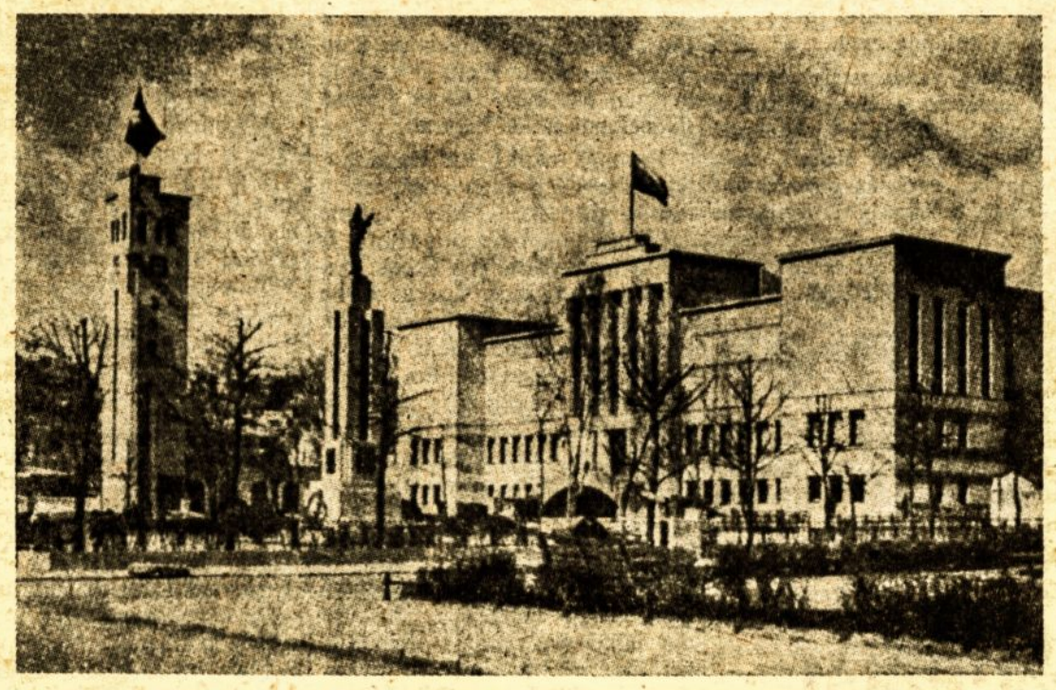

Nepriklausomos Lietuvos šventovė — Karo Muziejaus sodelis Kaune

ATVYKSTA MISIONIERIUS

Gauta telegrama, kad su misijom pas Australijos lietuvius atvyksta Tėvas J. Borevičius, S.J. Vasario 25 d. 7.55 vl ryto jis nusileis Sydney aerodrome atskridęs Pan-Amer. lėktuvu Flight 811.

Būtų gražu, kad ir šį brangų svečią pasitiktume su įprastu lietuvišku nuoširdumu, kaip kad pasitikdavome anksčiau mus lankiusius svečius.

Nuo vasario 28 d. iki kovo 7 d. pirmosios misijos bus laikomos Brisbanės lietuviams, o jau kovo 8 d. jo lauksime Sydnejuje, kur misijos numatytos kovo 13-21 d.d. Visa misijų tvarka bus paskelbta vėliau.

Tėvas J. Borevičius su misijomis numato aplankyti visas lietuvių kolonijas Australijoje, Tasmanijoje ir gal N. Zelandijoje.

Lietuviai pasaulyje

LIETUVIŲ TAUTOS NUOSTOLIAI SKAIČIAIS

Pagal Baltų Draugijos Vak. Vokietijoje šių metų pradžioje paskelbtus duomenis, Lietuvos nuostoliai nuo 1940 buvo tokie:

a. Pirmosios sovietų okupacijos metu, 1940-41 (nužudymai, deportacijos, repatriacija į Vokietiją) nuostolių buvo — 85.500,

b. 1941-44 m. vokiečių okupacijos metu (karo aukos, išvežimai, masiniai sunaikinimai) aukų buvo apie 300.000,

c. Nuo 1944 m., antrosios sovietų okupacijos metu (nužudymai, išvežimai, prievartos darbai Sovietijos gilumoje) nuostolių žmonėmis buvo 530.000 (tame skaičiuje 30.000 žuvusių partianų). Emigracija į Vakarus ir repatriacija į Lenkiją — 230.000.

Bendri nuostoliai žmonėms nuo 1939 m., pagal minėtus apskaičiavimus siekia 1.145.000 (Bendrų nuostolių skaičius yra tiriamas ir galutinai dar nėra nustatytas. Pagal kitus lietuvių šaltinius jis yra kiek mažesnis).

Baltų Draugija yra paskelbusi ir Estijos bei Latvijos gyventojų nuostolius. Estija 1939 — 1949 m. laikotarpyje yra turėjusi gyventojų nuostolių apytikriai apie 250.000, Latvija tame laikotarpyje — apie 440,550. (E.)

ŠVEICARIJOJE APIE LIETUVĄ

Š.m. sausio 27 d. per Šveicarijos trumpų bangų radiją rašytojas Edzard Schaper iš Berno studijos skaitė paskaitą apie Pabaltijo valstybes. Nepaprastai turiningoje 50 min. paskaitoje prelegentas gausiais pavyzdžiais pavaizdavo, kaip Pabaltijo tautos šimtais gijų yra susijusios su Vak. Europa bei jos kultūra. Maskvai užgrobus Pabaltijo valstybes, nukentėjo ne tik pačios Pabaltijo tautos, bet ir visa Vakarų kultūra. Prelegentas paskaitą baigė žodžiais: Vakarai neprivalo užmiršti Pabaltijo, nes ir jis priklauso bendrajai Vakarų kultūrai. (E)

DAIL. PETRAS LUKAS, apsigyvenęs Indijoj, netoli Kalkutos, iš vietinio Visva — Bharati universiteto gavo stipendiją studijuoti indiečių, kiniečių ir japonų meną. Greta čia minimo un-to yra Rabindranato Tagorės muzėjus, kur surinkti Tagorės rankraščiai, portretai ir buitiniai atsiminimo daiktai. 1963 m. Visva-Bharati un-te R. Tagorei pagerbti įvyko dailės studenų konkursas. Geriausią jo portretą nupiešė ir konkurso laimėtoju tapo dail. P. Lukas, Jo sukurtas R. Tagorės portretas buvo ne tik premijuotas, bet ir priimtas į Tagorės memorialinį muzėjų.

J. KAPOČIUS, Lietuvių Enciklopedijos leidėjas, ruošiasi ir organizuoja išleidimą lituanistinės enciklopedijos anglų k. Tokios enciklopedijos, numatoma, bus šeši tomai. Pagal planą, angliškąją enciklopedijos laidą būsią galima išleisti per penkerius metus.

— ★ —

VIETNAMO KARO PASLAPTYS

Ar Raudonoji Kinija tik popierinis tigras?

Kaip Castro sunaikno unijas. Churchill'o pergalės ir kaidos. Hitlerio paveikslas... ir daugelis dar niekad neskelbtų įvykių ir faktų bus atidengta su naujuoju "News Digest — International" numeriu, kuris jau baigiamas spausdnti ir skaitytojus pasieks šio mėnesio gale arba kito pradžioj.

Mūsų didžiausias pageidavimas šia proga, kad visi tie, kurie perka "N.D.-I." pavieniais numeriais, taptų metiniais prenumeratoriais tuo palengvindami mūsų darbą.

UŽSIPRENUMERUOK "N.D.-I." VISIEMS METAMS!

"News Digest — International"
Redakcija ir Administracija

"PASAULIO LIETUVIO" REIKALU

Būdami savos tautos sūnūs bei dukterys, esame savo tautinės bendruomenės nariai. Bendruomenei gi rūpi, kad viso pasaulio lietuviai būtų vieningi savo tautiniuose reikaluose, kad jie vieni kitus geriau pažintų, artimai tarp savęs bendradarbiautų, vieni kitus daugiau gerbtų ir aukotų bent dalį savo pastangų didžiausiam ir visuotiniam siekimui — kad Lietuva vėl būtų laisva ir nepriklausoma.

Tokių didelių uždavinių nei vienas žmogus, nei saujelė nepasieks. Tam reikia mūsų visų talkos. Reikia ir balso, kuris mus jungtų, mūsų rūpesčius ir darbus išsakytų. Tam tikslui PLB Valdyba leidžia "Pasaulio Lietuvį" Norime, kad jis galėtų vis geriau ir pasiekti didesnį skaitytojų skaičių.

PLB Valdyba šiems metams "Pasaulio Lietuvio" prenumeratą nustatė du dolerius. Ši suma, tikimės, niekam nebus per didelė. Tačiau, kad Valdyba galėtų sėkmingiau savo uždavinius vykdyti ir minėtą biuletenį paversti dvasiniu viso pasaulio lietuvių jungėju, mes drįstame iš Jūsų prašyti vienkartinės nors ir mažiausios papildomos aukos. Taip pat kviečiame būti "Pasaulio Lietuvio" ir Bendruomenės rėmėjais. Tokiu laikysime kiekvieną, paaukojusį ne mažiau kaip dešimtį dolerių.

Juozas J. Bachunas
PLB Valdybos Pirmininkas

Mielas Redaktoriau,

Ką tik ištrūkau iš Brisbanės tropikinės vasaros glėbio. Ale gi ir karštumėlis!

Jau aš antra savaitė kaip esu slauniame Melbourno mieste. Didžiai išgyvenau negalėdamas dalyvauti šiandien jau pernykštėj lietuvių šventėj — Meno Dienose.

Brisbanėj laikas skriejo labai smagiai. Aplankiau visus prietelius lietuvius ir dabar net ir jų gimines. Naujuosius Metus sutikome visi drauge salėje. Neapsieita, žinoma, ir be dainų. Ir taip iki rytelių, iki gaidelių...

Po Naujų Metų išlydėjome Čikagon jauną lietuvį mokslininką Dalių Sagatį, baigusį Brisbanės universitetą, semtis daugiau mokslo žinių. Brisbaniečių nuoširdumas mane ir vėl kaip ir anuos kartus būnant čia giliai sujaudino.

Grįžę brisbaniečiai iš Meno Dienų šventės pasakojo užgirdami puikią dvasios šventę, nevengė komplimentų ir šventės šeimininkams melburniškiams.

Per pobūvį, įvykusį pas Brisbanės apylinkės valdybos pirmininką p. Kaciūną negalėjau atsigėrėti jo ir jo ponios entuziazmu pasakojant apie Meno Dienas Melbourne. Jau pobūvio metu p. Kaciūnas planavo eilę lietuviškų parengimų brisbaniečiams. Ponia Kaciūnienė rodė didelę meilę lietuviškai scenai ir prašė manęs atsiųsti lietuviškų vienveiksmių scenos gabaliukų, kad ir Brisbanės lietuviško meno daigeliai galėtų želti. Žavėjaus Algio Mališausko gražiais atsiliepimais apie tautinių šokių šventę, ypač gyrė adelaidiškius šokėjus ir sportininkus. Jis jau pradėjo verbuoti narius į pirmąją Brisbanės lietuvių krepšinio komandą.

Mano prietelius Klemensas Stankūnas žadėjo ir vėl lipdyti pajrusį moterų chorelį ir jau Vasario 16-sios proga pasirodyti su keliomis dainelėmis.

Atrodo, kad Melbourne vykusios lietuvių Meno Dienos vėl visas lietuviškas širdis uždegė darbui ir ryžtui. Ir iš tikrųjų, klausantis gražių atsiliepimų, skaitant pagyrimus spaudoje ir vartant skoningai išleistas Meno Dienų programas negalima nepasidžiaugti ALB Melbourno Apylinkės Valdybos pirmininko J. Pelenausko meninėn programon įrašytais sveikinimo žodžiais: "Ne kiekviena tautinė bendruomenė gali pasidžiaugti ir teisėtai pasididžiuoti panašaus lygio parengimais, kaip kad yra Lietuvių Meno Dienos Australijoje, kurios nuolatos vis iškilmingesnės ir lietuvio širdžiai artimesnės."

LAIŠKAS REDAKCIJAI

NAUJAS MENO DIENAS PLANUOJANT

Solistas Paulius Rūtenis keliaujantis vaidila po lietuvių kolonijas

Ir, atrodo, kad gražūs pareiškimai, uždegtos lietuvių širdys dainai, menui, sportui įpareigoja tiek menininkus, tiek rengėjus ir ateityje kiek sąlygos leidžia siekti augšto lygio, tobulesnės kokybės visuose parengimuose taip, kad ir dail. A. Vaičaitis pripažintų ne tik dailės parodą kaip stipriausią ir kokybe geriausių lietuvių kultūrinių pasireiškimų".

Šia proga kyla ir man įvairiausių minčių ir sumanymų. Eilę jų jau yra spaudoje pareiškęs muz. K. Kavaliauskas.

Ateities šventėse būtų tikrai puiku programon įterpti lietuvių kamerinės muzikos rečitalį, kadangi mūsų sąlygose vargu ar išgalėtume paruošti lietuvių simfoninės muzikos koncertą. Žinoma, rečitaliui gal būt ir neįmanoma pašvęsti vieną vakarą, nes visi vakarai berods jau dabar užimti mums lietuviams reikšmingesniais parengimais. Kamerinės muzikos rečitalį galima būtų pravesti kurios nors vienos dienos popietėje. Kyla klausimas, kas šitą rečitalį išpildytų? Nesurasdami lietuvių turėtume kreiptis į australus, kurių yra kiekviename mieste, kurie šioje srityje yra specialistai ir kiek numanau nevengtų prisidėti. Panašus rečitalis su australais išpildytojais buvo suorganizuotas pernai vengrų meno festivalio proga Melbourne. Rečitalyje buvo išpildyta iškilių vengrų kompozitorių kaip Bartok, Dohnany, Kodaly sonatos smuikui, stygų kvartetui pianinui kameriniai dalykėliai. Rečitalis susilaukė puikios kritikos australų gan šykščioje spaudoje. Jau tada, klausydamasis rečitalyje išpildomų dalykų pagalvojau apie lietuvių kompozitorių kūrinius, kurie pastaruoju metu lietuvių muzikos mylėtojų iniciatyva grojami Vokietijoje, Amerikoje ir kitur. Reikia tik pasiklausyti neseniai Amerikoje įgrotos plokštelės mūsų smuikininko Izidoriaus Vasyliūno ir jo sūnaus pianisto Vytenio mūsų kompozitorių Gruodžio, Banaičio ir Gaidelio sonatų smuikui, ir sutiksime, kad šiame kontinente panašus koncertas būtų puikus kultūrinis lietuviškai propagandai pasireiškimas.

Būtų laikas vienam mūsų pajėgesniam chorui paruošti ilgesnį gabaliuką iš lietuviškos chorinės literatūros. Prisimenu muz. Vac. Šimkaus vedamo Lituanios choro Adelaidėje religinio koncerto metu giedotas ištraukas iš Č. Sasnausko "Requiem".

Juliaus Gaidelio kantata Lietuvai parašyta Amerikoje mišriam chorui ir dviem solistams prašosi būti išgirsta ir šiame žemyne.

Gal būtų netikslu panašaus pobūdžio kūrinius įjungti į Dainų Šventės programą, nes Dainų Šventės programa yra nusistovėjusi ir kaip tokia atliekanti savo išskirtinę paskirtį, tačiau nepakenktų įterpti panašų dalykėlį į Literatūros — Muzikos koncertą.

Ne pro šalį būtų kurios nors popietės metu suruošti vieno kurio mūsų solisto ar solistų popietę ar koncertą.

Gražūs atsiliepimai pasiekė mane apie baritoną Gintarą Kalpoką, studijuojantį Melbourno konservatorijoje. Mūsų solistės Genovaitės Vasiliauskienės lietuviškų dainų rečitalis buvo įtrauktas į garsųjį kas dvejus metus rengiamą australų meno festivalį Adelaidėje. Jos rečitaliui buvo paskirta 11 valanda ryto.

Nereikėtų vengti religinės muzikos koncerto meno dienų metu, kuris mistiškai ir įspūdingai nuteiktų klausytojo širdį.

Mano čia peršamos programos nebūtinai turėtų būti išpildytos vienos šventės darbotvarkėje, bet padidinti ateities programą vienos popietės kultūringu parengimu būtų nemažas laimėjimas.

Reikėtų pagalvoti apie dar iškilmingesnį, įspūdingesnį šventės atidarymą (švente čia autorius supranta visus Meno Dienų parengimus, Red.) įjungiant šokėjus, sportininkus, dainininkus, skautus. Lietuvos Himnas atidarymo metu turėtų dar galingiau nuskambėti.

Mano asmenišku supratimu reikėtų vengti nelietuviškų, kad ir genialiausių autorių vaidinimams. Šį reikalą reikėtų suprasti ne kaip "Ura!" patriotikos pasireiškimą, bet kaip subrendusios tautos, vargstančios svetimuose, dvasinę kultūrinę demonstraciją.

Didelė ir maloni staigmena man ir Brisbanės lietuviams buvo išgirsti Birutės Tamošiūnienės įdainuotą pramoginės muzikos plokštelę. Malonus, švelnus balselis, puiki tarsena šią plokštelę išskiria iš kitų to žanro lietuviškų plokštelių. Birutei priklauso lietuviška padėka už įdėtą triūsą ir vargą ją įdainuojant ir išleidžiant. Mūsų pareiga paremti šią kuklią menininkę įsigyjant plokštelę.

Atleisk, kad ilgokai užsikalbėjau. Iki kito karto!

Paulius Rūtenis

Pajieškojimas

Pajieškomas Petras Launikaitis, 1947 metais iš Vokietijos emigravęs į Australiją. Jis pats ar žinantieji jo adresą prašomi pranešti LIETUVOS RAUDONAJAM KRYŽIUI, 741 Reutlingen, Gratianusstr. 11, Western Germany.

MIELI TAUTIEČIAI!

Pasiremdami ilgamečiu patyrimu ir nuolatiniais prekybiniais ryšiais su Lietuva, kviečiame per mus pasiųsti giminėms Tėvynėje tai, kas ten naudingiausia ir tikrai reikalinga.

Siūlome šiuos vertingus, labai augštos kokybės dovanų siuntinius, ypatingai žemomis kainomis, į kurias jau įskaitytas sov. muitas ir pasiuntimas (Anglų valiuta).

L K S : 2 vyr. arba mot. elegantiški angliški lietpalčiai; 7 jardai angliškos vilnonės medžiagos dviems vyr. kostiumams ir 8 jardai nepermatomo, sunkaus ir gražaus nailono 2 suknelėms tik už £39.10.0

P — 3 : 6 jardai šiltos angliškos vilnonės Ulster medžiagos dviems paltams ir 3½ jardų ekstra geros viln. angl. medžiagos vyr. kostiumui tik už £25.0.0.

V — 3 : 10½ jardų labai tvirtų, gražių, vilnonių angl. medžiagų trims eilutėms tik už £16.15.0.

N — 4 : 16 jardų nepermatomo sunkaus, labai gražių raštų nailono keturioms suknelėms tik už £15.0.0.

Jungiant N — 4 su P — 3 susitaupo trys svarai pasiuntimo išlaidų, nes, pav., N — 4 ir P — 3 junginys tekainuoja £37.0.0 ir V — 3 ir N — 4 junginys £ 28.15.0.

M — 13 : 22 lbs taukų, sviesto, šokolado, kakavos, kavos, arbatos ir t.t. tik už £10.0.0.

GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS PRISTATYMAS PER 3 — 4 SAVAITES.

Užsakymus siųskite:

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, HACKNEY RD., LONDON, E. 2., ENGLAND.

Atstovai Australijoje: K. Stankūnas, 5 Markwell St., Bowen Hills, Brisbane, Qnsld. ir St. Rečiuga, 58 Wehl Street Nth., Mount Gambier, S.A.

Mūsų siuntinius galima užsisakyti ir per visus COSMOS skyrius.

Negyjanti...

(Atkelta iš psl. 1)

Pacifikas gali virsti Raudonąja jūra". Nixono receptas kovoje dėl Vietnamo yra šitoks: J.A.V. privalo panaudoti oro ir jūrų pajėgas, kad atkirstų tiekimo linijas ir sunaikintų partizanų telkimo bazes Šiaurės Vietname ir Laos teritorijoj. Sausumos kautynes turi vesti Pietų Vietnamo kariniai daliniai. (Kaip žinoma jie nelabai linkę kariauti).

Nixonas netiki, kd Raudonoji Kinija kištų savo nosį, tačiau vistiek pridėda: "Mes turime įsikišimo galimybę pripažinti. Ir mano atsakymas yra šitoks: galime imtis rizikos. Laikas dirba ne mūsų, bet Kinijos naudai. Kiekvieną dieną didėja Kinijos atominis pajėgumas. Po penkių ar dešimties metų mes galbūt ir nepajėgsime pasipriešinti ten (Vietname) ar ketkurioj kitoj vietoj be rizikos iššaukti atominį karą. Šiandien mes dar galime".

Ir komunistai patys, atrodo, norėjo, kad pagaliau paaiškėtų amerikiečių intencijos. Paskutiniu laiku jie pradėjo akiplėšiškai puldinėti amerikiečių bazes. Tipiškiausias buvo Pleikų bazės užpuolimas. Pleikų bazė yra tokioj vietoje, prie kurios tegalima prieiti tik atviromis lygumomis, apaugusiomis vien žole. Prisiartinantį priešą iš tolo galima pastebėti (jei žinoma, kas nors tas lygumas stebi kad ir gumą kramtydamas). Tačiau iš Šiaurės Vietnamo atsiųsti komunistiniai daliniai prie bazės priėjo nepastebėti ir užpuolimą įvykdė visai netikėtai. Už tai kalba amerikiečių aukos (8 užmušti vietoje ir per 100 sužeistų; sužeistųjų keli jau mirė).

Vyriausio štabo ir politinių veikėjų spaudžiamas iš vidaus, o pačių komunistų provokuojamas iš išorės, J.A.V. prezidentas Johnsonas, pagaliau, įsakė pradėti bombarduoti Šiaurės Vietname esančias partizanų telkimo bazes (tiekimo linijos jau buvo pradėtos bombarduoti žymiai anksčiau).

Kinija ir Rusija į Šiaurės Vietnamo gynimą kol kas kišasi tik žodžiais ir masinėm demonstracijom. Ir vieną ir kitą nesunku padaryti. Atviriau Kinija užsiangažavo Indonezijoj, padarydama karinę sutartį ir pažadėdama teikti ginklų, kurių indonezai gerokai yra gavę ir iš Rusijos. Indonezijos pakrypimas į Pekino pusę pažeidė Maskvą, kuri ligšiol nerodė didelių norų arčiau susinarplioti su Sokarno, bet dabar visai nesusvyravo pagelbėti ginklais Šiaurės Vietnamui. Vos tik patyrę apie Indonezijos ir Kinijos susitarimus, rusai tuojau pasiuntė Kosyginą į Šiaurės Vietnamą. Vizito rezultatai: rusų ginklai didesniais kiekiais plaukia į Šiaurės Vietnamo "piliečių respubliką imperialistams triuškinti".

Maskvos ir Pekino grasinimai Washingtono, atrodo, nenugasdino. Amerika pasiryžusi rizikuoti. Tai galima matyti ir prezidento Johnsono žodžiuose: "Mes priimsime kiekvieną iššaukimą. Mes atsakysime į kiekvieną grasinimą ir mes mokėsime betkokią kainą, kad išsaugotume laisvę".

Vyrauja nuomonė, kad nei Kinija, nei Rusija atvirai nesikiš. Jos tik sustiprins ginklų tiekimą tiek Indonezijai, tiek ir Šiaurės Vietnamui, kad tais ginklais pamažu būtų nuleidinėjamas vakariečių kraujas ir bandoma jų kantrybė.

Ir ką reikės daryti tada, kai užpuolimai nemažės, bet didės, nors viešo komunistinių galybių įsikišimo ir nebus! Prisipažįstama, kad amerikiečiai yra bejėgiai kovoti su partizaniniais daliniais, kurie staiga užpuola ir staiga dingsta. Jau dabar Pentagone reikalaujama didinti bombardavimus Šiaurės Vietname, kol komunistai nusileis. Jeigu Kinija siųstų savo lėktuvus, patariama bombarduoti ir Kinijos aerodromus, kartu skubiai naikinant atominių ginklų gamyklas Lap Nor rajone.

V. Radzevičius

PULGIS ANDRIUSIS

PASKUTINIAI MOTINOS ŽODŽIAI

(IŠ KNYGOS "PURIENOS PO VANDENIU")

Ne taip išėjo Galindienei, kaip ji galvojo, stovėdama prie Dievo stalo apsikaišius žaliom rūtom, mainantis aukso žiedais su Jonu!

Karo triukšmui išsidūkus, pačiuose pavasario paleidimuose vokiečiai Joną išsivarė į pastotes Sungarduos, grįžo po kelių dienų sukritęs, nepanašus į žmogų, o vieną kartą atgulęs lovon, jau tepabudo danguje, jeigu Dievas jį tenai priglaudė už visus vargus ir nepriteklius šioje ašarų pakalnėje patirtus.

Likusi našlauti su mažais vaikais pačiuos pikčiausiuos ligų ir badų metuose, Galindienė maišė žirnius ir pelus į duoną, pavasariop rinko rūgštėlius, raškė tik ką užsimezgusias rugių varpas užplakti virintam vandeniui, belaukdama, kol suaugs užmainas — keturi vaikai.

Ir dabar, kai jau kaimas išsidraskė viensėdžiais, kai ant dailaus kalnelio išdygo Galindienės trobos, pro naujos pirkios, įkvipusios pušiniais stavariais, plačius langus, apdėliotus gėlių vazonais, pylėsi pavasario saulė, o iš paskardės alksnynėlių srovėjo vidun lakštingalų ūkas, Galindienė gulėjo mirties patale. Du sūnūs, išėję į žmones, lengvais miesto pinigais išstatė šitas grožybes ant kalnėlio, palikę tris nenukirstus beržus palangėje ir į juos įkėlę avilėlius, kur dabar taip šmaikščiai šaudo varnėnai, nešiodami sliekus savo geltonsnapiams.

Galindienė šį pavasarį dar sukaišė kopūstus naujai supiltose ežiose, sueiliojo batvinių rasodą, nors jau pusiaujo sulenkti negalėdama, sėdėte sėdėdama tarplysviuose, vis besiskųsdama krūtine.

— Vaikeliai, neturiu kuo kvėpuot, laistykit patys kopūstus, jau aš, kažna, ar juos kaposiu rudenį... — aimanavo jinai vaikams, pasilikusiems artojų vargą vargti šiuose bergždžiuose kalnuose ir skardžiuose.

— Kai mane leisit po žemėm, tai, žiūrėkit, tik jau netoli tėvo, — retais protarpiais atgaudama žadą, šnekėjo gargdama tiem dviem tyliem vaikinam, kurie rytmečiais nerangiai kaboriuodavo aplink pečių, krentant iš rankų šakėm, gailingai cypiant šlapiom alksnio malkom.

Ar gi jie žino, kur jų tėvas pakastas parapijos kapuose? Jie net paties tėvo neprisimena, kurį tuomet sumišimuose per kelias savaites papiovė tifas. Tų vėjo nušukuotų kalnų žmonės per keletą metų pamesdavo savo tėvų kapų pėdsakus, nes miestelis buvo toli, o kapinės — dar už poros varsnų nuo bažnyčios. Kartą nugiedoję tėvą motiną, retai kada nuklysdavo į mirusiųjų kalną, eršketrožių krūmai ir kiečiai užkepėdavo žemės kupstelius, o lietui bei sniegui dirbant darbą, susilygindavo su velėna, net įdubdavo, nepalikę ženklo.

Tik ką po vestuvių Jonas be savo trečiukės dar paėmė iš pusės Raistinio valaką. Dieve, kokios pajaurės, kokios kimsynės! Įsimetę į vežėtėles arklą ir akėčias, o vėliau — rėkiančius vaikus, darda, būdavo, be dienos Galindžiai, vaikydami laumes iš paraisčių.

Galindienei nubraška sąnariais reumatas, sukdamas mazguosna kojagysles. Jai dabar šalta patale, nors už langų visais trimitais pučia pavasaris, šiltoj saulėj lėbauja peteliškės ir neseniai iš ežero gimę laumžirgiai.

Siūbuoja marios Raistinio rugių, piautuvas ėda delnų mėsas, atsitiesus tamsu akyse, šokinėja juoduliai, pusiaujį raižo kaip Sopulingosios kalavijai, reikia dar bėgt pamaitinti vaikus, paliktus vienus su šuniu ir vištomis.

Ir nieko neprigyveno Galindžiai. Jinai — tik reumatą ir piktą dusulį, o Jono taip pat nebūtų paguldęs tifas, jei ne tas nusitampymas geriausiuos vyro metuos. Atsisakius pusininkystės, Jonas rudens išleidžiais supirkinėdavo žąsis, žiemą nusidangydavo Rygon, grįžęs apie Velykas skaičiuodavo auksinukus, kiekvieną pažvangindamas ant stalo, atveždavo vaikams saldainių, jai pačiai — šilko skarą, ėmė šviesiau darytis Galindžių pirkioje. Pilnas juokų, muzikantas, medinčius Jonas buvo beišsikapstąs į geresnes dienas, kuriomis tačiau pastojo kelią karas, vieną rudenį atidundėjęs iš ten, kur leidžias saulė. Badmečiai, kruvinosios ir tifo giltinė dar kiečiau prie Galindienės kaulų pririšo ligas, o krūtinė ėmė groti visom dūdom, kol jai galutinai atėmė kvapą, nei pelynomis, nei močiaklapiais nebesugrąžinamą.

Va, Tartilo kumeliukas, pasispardęs rūksta Avinikiškio pakriūtėn, ana kur Darymo pievoje prie Narčiaus karvės plakasi šiūmetis teliukas, Peluryčio gandras snape nešas žagarų kuokštelę, Dieve tu mano!

Galindienė nusisuka nuo lango, užtvindyto šviesom, naujų beržalapių tvaskėjimo.

Atvažiavo iš tarnybų (kaip dabar sako) sūnus, karštom papadėm apsidairė, girdi, mom, man vėl reikia atgal į darbą, negalima viršininkų pykdyt, ne prie žemės gi, tenai viskas užsukta pagal laikrodį. Ir dar moterį palikęs su mažu vaiku, sirguliuoja anas, išpylė spuogais, reiks šaukt daktarą, pilt pinigus, o jų nepasikabinsi iš maišo, tarnyba labai sunki.

— Ajai gi tu, vaikeli, pravirink jam liepos brazdų, klok karštus kompresus, tuoj nuims... — šnekėjo Galindienė, kai sūnus, palikęs broliams pinigų "jeigu kokioj prireiks", kraustėsi kelionėn, galvodamas, kad motinai ir šį sykį praeis, kaip visuomet.

Atskubėjo ir antras sūnus iš miestų, taip pat apsidairė ir, matydamas, jog motina tik krūtinę negaluoja, ėmė aiškintis, girdi, jam kiekviena diena nuostolinga, jeigu tenai, miestuose, nesimaišysi po kojom tiems, iš kurių kišenės valgai duoną.

— Tik tu, vaikeli, nepersidirbk, gerai išsimiegok, bala nematai visų tenai kokių darbų, dar kokioje įsikabins džiusnos... — glostė miesčioniui galvą Galindienė, visa susmukus lyg kepelė.

Miestietis vėl davė broliams pinigų, liepė mušti telegramą, jeigu "kas kaip", ir ant rytojaus, gražiai susišukavęs, išterškė vežėtėlėm į autobusų stotį.

Šį sykį Galindienei nepraėjo, kaip manė vaikai. Rugiams suplaukus, po sunkaus priepuolio du sūnūs artojai užspaudė motinai akis.

— Nepamirškit, vaikeliai, — per šermenis kartojo paskutinius motinos žodžius mirties patale vyresnysis Gilandžiokas savo broliams, ta liūdna proga atvažiavusiems iš savo tarnybų, — palaistykit batvinius ir grieščius, gerai apravėkit tarpežius, apsidairykit ir daržely, duokit vandens jurgilams ir pivonijoms, o jeigu užsipaliūtys, tai nuleiskit baleles pakalnėn, kad nesupūdytų šaknų.

— O gal mama mirdama pasakė savo paskutinę valią? — klausia sūnus iš miesto.

— Ne, šnekėjo kaip visuomet, išeidama sekmadienio rytą bažnyčion ir palikdama mus vienus namie, — šnekėjo verkdamas brolis.

PO SVETIMU DAUGUMU

LSS AUSTRALIJOS RAJONO SKAUTŲ SKYRELIS

Redaguoja v.s. Antanas Krausas, 4 Grandview Ave, Maribyrnong, Vic. Tel. FU 8382

Sesės ir broliai

Švęsdami Lietuvos Nepriklausomybės 47-tąją sukaktį grįžkime mintimis į tą dieną, kada rimti ir susikaupę, prie savo vėliavos davėme skauto įžodį ir pasižadėjome visomis jėgomis tarnauti Tėvynei.

Vasario 16-sios dienos proga atnaujinkime savyje skauto įžodį ir brangindami savo garbę stenkimės nepamiršti, kad lietuviais esame gimę jais turime ir būti.

Te gražios gamtos ir viso pasaulio Kūrėjas padeda mums ištesėti Dievo, Tėvynės ir Artimo tarnyboje.

Budėkim!

v.s.v. Neverauskas
LSS Australijos Rajono Vadaas

VYKSTAM RAJONINĖN...

ŠARŪNO VYČIŲ BŪRELIO IŠVYKA Į RAJONINĘ STOVYKLĄ

Šioje Rajoninėje Stovykloje, dėl darbo ir kitų priežasčių, daugumas mūsų būrelio negalėjo dalyvauti. Tad buvo nutarta, kad aplankysim rajoninę nors per savaitgalį. Prie mūsų būrelio dar prisidėjo ir trys vyresnės sesės. Tad nutarėm penktadienio vakare išvykti trim mašinom. Kelionė prasidėjo gan įdomiai, nes vienam broliui mašina užvirė, tad kiti laukėm jo Murray Bridge visą pusę valandos, kol jis sėdėjo prie kelio tarp Adelaidės ir Murray Bridge laukdamas, kad mašina atšaltų.

Galų gale susitikom prie Murray Bridge ir čia jau patraukėm į Melbourną greitu tempu. Tad naktelė ir bėgo. Žiūrėk jau ir rubežius, o jau antra valanda ryto ir tik du šimtai mylių iki Melbourno. Kelionė neperidomi, nes nieko nesimatė, tik kelio stulpai švilpė pro šalį. Sesės jau susnūdusios, o broliai bandė vienas kitą laikyti ir budinti dainuodami, švilpdami, šposaudami, o Vanagėlis kūrė dailius eilėraščius ir kiekviena proga juos skaitė sesėms.

Beaušt ant pasiekėm Ballarat. Akys nepergražios, miegu apniauktos, veidai pavargę ir išblyškę. Tad septintą valandą ryto jau pasiekėm Melbourno miestą, o dabar tolyn į Wonga Park ir Rajoninę. Apie aštuntą valandą ryto atsiradom stovykloje. Kaip tik ir pataikėm ant vėliavos pakėlimo. Stovint saulėj prakaitas bėga, keliai linksta ir akys merkiasi, bet ima džiaugsmas matant pažįstamus, draugus ir kaip ir visada trispalvę plevėsuojant ant stiebo ir susirikiavusius stovyklautojus gerbiant jos pakėlimą. Po pakėlimo tuoj ir pusryčiai. Tikrai skanu! Apžiūrėjom virtuvę, na ir ką pasakysi? Virėjas Ožkabarzdis, tik šį kartą be barzdos. Tur būt, beverdant pietus ar vakarienę nusvilo. Virtuvė moderniška, gazinė krosnis, nors mes jau seniai naudojam ją Adelaidėje. Prie virtuvės bėgantis vanduo (tuo mes negalim girtis), visai per stovyklą plaukė upė Yarra. Čia tai tikras išganymas ir vanduo šiltas ir gilus ir smagu maudytis. Stalas iškastas slėny, visai prie upės, o laužavietė beveik natūraliam amphiteatre irgi prie upės.

Ta diena buvo praleista belankant pažįstamus, atnaujinant draugystes ir apžiūrint pačią stovyklavietę ir jos įrengimus. Pirmiausias įspūdis susidarė praeinant pro didžiulius vartus, kurių bokšte plevėsuoja vėliavos. Čia sargybą neša dežuruojanti skiltis ir nepraleidžia svečių atvykstančių su mašinomis, nes sukelia labai daug dulkių.

Toliau prieinama vyčių pastovyklė. Ji gan maža, tik trys palapinės, bet vyčių daug, tik trūksta sydnėjiškių. Juos atstovauja tik Svogūnas ir Flynas. Svogūnas kaip ir visada užsiėmęs su spauda, o Flynas neša gan dažnai sargybą. Kaip svečias matosi ir Čigonas.

Nepertoli nuo vyčių tęsėsi vėliavų aikštė su berniukų pastovykle. Čia skautai gausiau įsikūrę. Jų vadas brolis Raimundas. Kitoj pusėj aikštės vilkiukų pastovyklė ir už jų per kelią štabas. Čia gyvena visa valdžia nuo didžiausio iki mažiausio, nuo Rajono Vado iki kontingentų vadovų.

Žemyn už kelio smagiausia pastovyklė, būtent, sesių. Čia ir paukštytės ir vyresnės sesės be išimčių bei štabo vyriausybė. Pastovyklė aptverta virvėmis, tur būt, kad broliai per jas pervirstų, kai eina lankyti sesių.

Diena prabėgo. Jau ir po vėliavos nuleidimo, kuriame dalyvavo daug tėvelių ir svetelių. Vakarienė buvo labai skani.

Laužas neliepsnoja kaip Adelaidėje, nes Viktorijoje šiuo metu galioja draudimas kurti ugnį. Buvo pasinaudota gazu. Susėdę aplink svečiai ir tėveliai kartu su skautais — ėmis linksminasi, dainuoja, stebi pasirodymus ir savo mėgina. Pasireiškia šūkiais ir plojimu. Jau vėlu, laužas baigėsi su "Ateina Naktis". Pastovyklės pradėjo pamažu sumigti.

Kitą rytą stovyklai leidžiama ilgiau miegoti, nes sekmadienis. Po susitvarkymų ir nusiprausimų vėliavos pakėlimas, o po to pusryčiai. Po pusryčių laisvas laikas. Buvo labai karšta ir daugumas nuėjo maudytis.

Dar pietums nebaigus virti, mes jau pietavom Plūko pagamintą maistą, nes jau antrą valandą po pietų reikėjo išvykti vėl namo.

Atėjo laikas atsisveikinti su visais. Patraukėm namų link. Nors stovykloje buvom ir neilgai, bet per tą trumpą laiką susikūrėm tą skautišką jausmą, kuris pilnai išsivysto Rajoninėse Stovyklose. Gaila, kad nestovyklavom nuo pradžios iki galo.

Kelionė namo ta pati, kaip ir į stovyklą, tik daugiau varginanti ir sunkiau laikyti atmerktas akis. Po dešimt valandų ir 500 mylių, vidurnaktį atsiradom namie nuvargę, bet laimingi, kad nuvažiavom į Rajoninę ir kitoj dalyvausime vėl.

J.V.P.M.

IV-ji Rajoninė Stovykla

Apie du šimtus Australijos lietuvių skautiško jaunimo praleido vienuoliką dienų Melbourno pašonėje esančiame Wonga Parke, kur "Džiugo" Tuntas buvo įrengęs IV-tąją Australijos LSS-gos Rajoninę Stovyklą.

Sausio 2-ros dienos rytą didžiuliai autobusai su Sydnėjaus, Adelaidės, Canberros ir Melbourno skautais įvažiavo į gražiosios Yarros upės-kilpą, kur jų laukė stovyklos vadovybė. Nedelsiant buvo išdalintos palapinės ir nurodytos vietos kur statytis. Ir dar tos pačios dienos bėgyje iškilo palapinių miestas, paskirstytas į štabo, skaučių, skautų, vilkiukų ir skautų vyčių pastovykles.

Neįtikėtina, ką žmogaus rankos gali padaryti. Ramiame ir žmonių neapgyventame gamtos kampely, kur tik zuikiai ir kengūros laisvai viešpatavo, per vieną dieną įsikūrė skautiškasai jaunimas ir lyg tam skruzdėlyne atgijo gyvenimas. Negailestingai buvo kertami krūmai, piaunami nevietoj išaugę medžiai, statomos palapinės ir įrengiami visokie patogumai, kad lauko sąlygose būtų galima tinkamai apsigyventi. Praėjus dviem dienom sunku buvo ir beatpažinti tą pačią vietą, nes iškelti vartai su plevėsuojančiomis vėliavomis, įvesti lauko telefonai ir 40 gražiai papuoštų palapinių aiškiai rodė, kad čia gyvenama. Stovyklaujančiųjų skaičius įrodė, kad Australijos lietuvių jaunimo tarpe skautavimo dvasia yra gyva ir kad mūsų jaunimas nėra ištižęs ir nebijo palikti visų patogumų ir tėvelių globos. Noras būti savojo jaunimo tarpe įrodė, kad ir tautinis atsparumas yra gerai išsilaikęs ir nėra didelio reikalo šaukti, kad mūsų jaunimas nutautėja, nekalba lietuviškai ir t.t. Šioji stovykla įrodė, kad mūsų jaunimas nėra tautiniai atbukęs, moka lietuviškai kalbėti, mėgsta lietuviškas dainas ir žaidimus ir su malonumu bendrauja su savaisiais.

Vienuoliką dienų išgyveno šis lietuviškas skautų miestas, vienuoliką kartų pakilo ir nusileido lietuviškos ir australiškos vėliavos ir šių iškilmių metu tvarkingose skautų uniformose apsirengęs jaunimas, su pakilia nuotaika, su dideliu pasiryžimu pasižadėjo būti geresniu, tarnauti Dievui, Tėvynei ir artimui, geriau vykdyti skautų įsakymus.

Su dideliu patyrimu apsišarvavę virtuvės vedėjai darė viską, kad stovyklautojų pilvai negurgėtų, moderniškai įrengtoje virtuvėje kepdavo ir virdavo skaniausius patiekalus.

Kad tai nėra tik tušti žodžiai žemiau išvardinu sumas, už kurias buvo nupirktas maistas: išleista 273 sv. už mėsą ir dešras, 110 sv. už vaisius ir daržoves, 73 sv. už kiaušinius, 55 sv. už pieną, 47 sv. už sviestą, 33 sv. už duoną, 24 sv. už biskvitus ir 87 sv. už cukrų ir kitus maisto produktus.

Rajoninėje stovykloje dalyvavo: skautų, skaučių:

"Aušros" Tuntas — Sydnėjus 24/8,
"Baltijos" Tuntas — Canberra 13/2,
"Džiugo" Tuntas — Melbourne 105/10,
"Vilniaus" Tuntas — Adelaide 25/13,
"Ventos" Vietininkija — Brisbane 1/1,
"Šatrijos" Tuntas — Geelongas 17

Viso iš 6 vietovių 185 ir 34 savaitgaliniai stovyklautojai

ELBE

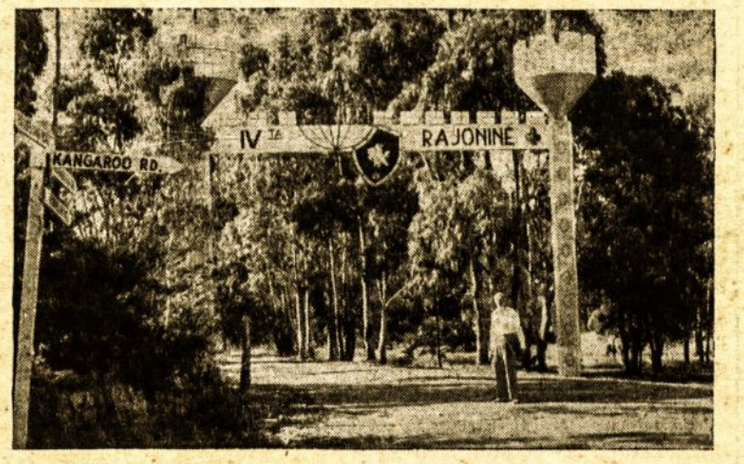

IV-sios Rajoninės stovyklos vartai

PADĖKA

LSS Australijos Rajono vadijos vardu nuoširdžiai dėkoju "Džiugo" tunto sesėms ir broliams ir skautų tėvų komitetui už IV-sios Rajoninės stovyklos suorganizavimą ir pravedimą.

Skautišką ačiū tariame ps. J. Makuliui, s. D. Čižauskienei, ps. A. Gabui, ir s. V. Vaitkui už jų darbą ir rūpestį.

Ypatinga mūsų padėka priklauso s.v. vyr. skilt. L. Baltrūnui už stovyklos organizavimą ir jai vadovavimą.

Budėkim

v.s. V. Neverauskas
LSS Australijos Rajono Vadas

LSS Australijos Rajono Vadovų Suvažiavimo dalis dalyvių, antrosios sesijos (sausio 3 d.) posėdžio pertraukos metu: iš kairės į dešinę: E. Matiukaitė, R. Cibas, nežin. skautė, A. Karpavičius (Suvažiavimo sekretorius), D. Jokubauskaitė, L. Žalienė, J. Makulis, R. Zinkutė, G. Žemkalnis, D. Vingrytė, Rajono Vadovų Suvažiavimo pirm. — V. Neverauskas, V. Čižauskas, kun. P. Butkus, H. Antanaitis, A. Krausas V. Straukas ir B. Žalys. Priekyje: s.v. Linikas.

Foto: s.v.v.sl. E. Nagulevičiaus

LEIDINIAI SKAUTAMS

Laužai Liepsnoja Vakaruos (skautų albumas)	45/-
Vilkiuko Žinynas 122 psl.	10/-
Skautybė Lietuvaitei 350 pusl.	22/6
Jaunesnioji Skautė 24 pusl.	2/6
Jaunesniosios Skautės Vadovei 36 pusl.	5/-

Užsakyti šiuo adresu: A. Krausas, 4 Grandview Ave., Maribyrnong, Vic.

SAVANORIŲ METAI

Rašo sesė Skruzdėlytė

Kiekvienas laiko tarpas turi savo metus, kurie pasižymi kuo nors ir tuo išsiskiria iš kitų duodami tam laikotarpiui tam tikrą tipišką vardą.

Šiandien čia kai kas sako, kad šie metai bus "Riedančių Akmenų Metai" — The year of the "Rolling Stones". Praėjusieji priklausė "The Beatles", dar prieš tai, kiek jūsų trumpas amžius prisimena, buvo "Rock-and-Roll" — Elvis Prestley buvo karalium...

Anglams šie metai paliks įamžinti kaip žymiausio šio šimtmečio jų valstybės vyro Winstono Churchillio mirties metai.

Matote, metų svarbumas ir jų reikšmė atskiram žmogui ar tautai priklauso nuo to kas ir kokiomis akimis į juos žiūri.

Šiandien aš noréčiau papasakoti jums apie metus, kuriuos galima pavadinti "Savanorių Metais", nes jie davė mums garbingą vardą ir vietą laisvų tautų šeimoje — jie atnešė *Lietuvai Nepriklausomybę!* Tai įvyko 1918 metais vasario 16 d.

Todėl lietuvio akimis žiūrint kiekvieni metai svarbūs pirmiausia tuo, kad ir šiais metais minime šią sukaktį. Bet ir šiemet mes negalime šios šventės pavadinti didele, linksma švente, nes mūsų tik saujelė čia, išeivijoje, o ten, tėvynėje, šeimininkauja kiti ir žmonės laisvės nebežino.

Laiko istorijoje tie metai įrašyti ir, kol dar plaka nors viena lietuviška širdis, mes neturime užmiršti, kad esame laisvos tautos palikuonys ir *Laisvė* priklauso kiekvienam žmogui. Jei reikia — reikia už ją ir kovoti! Ir mirti!

Taip darė mūsų tėvai. Taip darė visos tautos, kurios norėjo išlikti ir būti laisvos. Lietuviai turėjo tam ir vardą: *padėti galvą už tėvynę...*

Šitas sakinys, kaip "hit-parades" dainos žodžiai įstrigo į mano galvą, kai buvau visai maža ir šiandieną dar skamba mano ausyse! (panašiai, kaip daugeliui jaunuolių tas beatlių "yea, yea, she loves you"!).

Nors tais laikais 1918 — 1920 m. Lietuvoje nei radio, nei televizijų niekas nebuvo nei matęs, nei girdėjęs, (Dievaži, bet jausmas toks pats!) jūsų, dabartinių jaunuolių dar nė gimusių tuo laiku nebuvo, o ir aš pati, galima sakyti, tik "žeme rėplinėjau, buvau visai maža, maža.

Kai grįžtu į vaikystės sodus, matau atskirus, nublukusius vaizdus, kaip dažnai matome vaizduotėje seniai matytą filmą. Ir su tais vaizdais grįžta metai, įvykiai, žmonių veidai ir žodžiai, vardai, kuriuos žmogus pirmą kartą išgirdęs dar nespėjai apimti ir suprasti. Tokie žodžiai, kaip "Laisvė", "Nepriklausomybė", "Savanoriai", "žemės duos" ir "galvą paguldė už tėvynę"...

Taigi, kai Didysis Pasaulinis karas (1914-1918) baigėsi, rusai, tuo laiku valdą Lietuvą, traukėsi atgal (kad sukeltų savo krašte revoliuciją ir įsteigtų komunizmą), Lietuvą trumpam laikui buvo užėmę vokiečiai. Bet ir tie apiplėšę ir sudeginę mūsų miestelius ir kaimus nesijautė patogiai ir rengėsi grįžti į savo kraštą. Neramūs buvo laikai. Badas ir vargas šeimininkavo Lietuvos laukuose ir miesteliuose. Niekas nežinojo kas ir kuomet vėl ateis iš kurios pasaulio šalies užimti ir valdyti mūsų žemės.

Nedaug buvo mokytų lietuvių, nes rusai labai trukdė ir nemėgo turėti suspratusių šviesuolių, juos persekiodavo ir iš-

(Nukelta į psl. 4)

IV-sios Rajoninės stovyklos skautai-tės paraduoja...

Savanorių metai

(Atkelta iš psl. 3.)

veždavo gilyn į Rusiją, į Sibirą.... Atsimenate, kaip Vincui Kudirkai net numirti ramiai savo žemėje nenorėjo leisti.

Bet ir iš paprastų žmonių krūtinių išsiveržė visų svajonėse buvęs žodis: — Laisvė! Nepriklausomybė! — Būkime patys šeimininkai savo žemėje! — Vyrai, eikime, eikime savo krašto ginti!

Ir visi, kurie pakilo, buvo s a v a n o r i a i , nes niekas jų nevarė, niekas su garsiakalbiais propogandos nedarė. Tyliai, ramiai kaip jau lietuvių būdas buvo nuo amžių, vyrai paliko dirbę laukus, užsimetę kailinius ar milines sermėgas, ir po du, po tris iškeliavo į miestelius, į miškus. Vieni turėjo seną šautuvą, kardą, kiti tik lazdą ar kirvį, bet visi turėjo pasiryžimą ir norą laimėti savo kraštui laisvę!

Ir pirmas vaizdas, kuris yra išlikęs mano vaizduotėje, yra pilkos nugaros, mūsų kaimynų Pranauskių: du su klumpėm, vienas su vyžom apsiavęs. Jau ruduo, mes vaikai visi sugulę prie langelio matom, kaip jie brenda per purvyną miestelio link, o mama iškilmingai sako:

Žiūrėkit, savanoriai eina!

(Jau ne Vincas, Pranas ir Motiejus, bet naujas vardas nuskamba — savanoriai!)

— Ir mes norime būti savanoriai — šaukia vyresnieji, bet mama tik šypsos:

— Jūs kvailiukai!

Paskui ilga pilkuma, kol iškyla naujas vaizdas. Miestely groja orkestras, žmonės bėga, varpai skamba, o sniegas toks baltas, girgžda po kojom...

— Lietuva laisva! Žemės duos! Nebėra ruskio, nebėra vokiečio! Mūsų valdžia! Valio! Valio! Valio!..., o tuo pačiu keliuku pro mūsų kiemą grįžta tik du broliai...

— *Vincas paguldė galvą už Tėvynę!*

Sako vėl mama, o mes, priglaudę nosis prie pat stiklo, žiūrim į du brolius, žiūrim į tuos laukus, į toli juoduojantį mišką ir nesuprantam, kaip tas Vincas ją paguldė? Kodėl ji nori, kad už ją žmonės galvas guldytų? Kieno galvas? Klausimai, klausimai, kurie yra didesni už mus pačius ir mes nebesurandam atsakymų... O vyresnieji net nemėgina išaiškinti.

Tad vieną rytą, pasiėmus lazdą, iškeliauju ir aš į Vidgirę, kur nors už Tėvynę paguldyti galvą. Juokas ima šiandie, kai įsivaizduoju save, kaip mėginu tą galvą ir šiaip ir taip po medžiais paguldyti, bet nežinau kur tą likusį kūną padėti... O namiškiai manęs po mišką su liktarnomis ieško ir tik vėlyvą vakarą besuranda...

Pagal ūgį ir protas, o pagal protą ir žygiai bei darbai. Viskam reikia idealų, reikia noro. Daug metų po to nubėgo. Buvau gimnazijoj, kai pirmą kartą išgirdau A. Miškinio eilėraštį "Lietuva".

"Kai vieškeliai sudundo,
net beržai žemėn sviro,
žagres palikę dirvoj
karan išėjo vyrai...

Vieni laisvi sugrįžo,
kitiems rankas pašovė,
Tretiems ant lygaus lauko
mediniai kryžiai stovi..."

Tai mano akys net nušvito, visi vaizdai grįžo iš kūdikystės dienų ir kiekvienas žodis lyg paveikslas didėjo ir plėtėsi... Taigi, dvidešimties metų laiko tarpas sugrąžino atgal į savanorių metus ir kaip "hit" smogė atgal praeitin.

Kas norėtų šiandie išgirsti savanorio dainą?

Reikia "funs", reikia pasekėjų! Kol gyvenome savo žemėje, kol mūsų buvo daug, užteko kad tik stipriausieji vyrai ėjo savanoriais kovoti už savo žemę, už savo tautą.

Šiandie, kai esame išsklaidyti, kaip bitės po pasaulį, kiekvenas iš mūsų turi tapti savanoriu, kad galėtume kada nors išvaduoti savo tėvynę.

Iš mažo mažai ir reikalaujama. Jei negalima kovoti su kardu ar šautuvu rankoje, kovokime su kitomis blogybėmis, ginkime ir saugokime lietuvių kalbą! Daugiau žodžių, daugiau ginklų! Nes koks bebus lietuvis, jei jis lietuviškai nebemokės. Ir svetimieji juoksis, jei nebemokėsit gimtosios kalbos!

Tad visi, broliai ir sesės, kad ir mažiausi, kviečiami į savanorių eiles: tegu šie 1965 m. bus pavadinti ne riedančių akmenų "Rolling stones" metais, bet savanorių ir lietuvių kalbos saugotojų metais.

Tad per šią Vasario 16-tąją sustokim ir pakartokim didžiam susimąstyme poeto Miškinio žodžius:

"Kur mes Tave nuvesim (Tėvyne!)
ir dovanų ką duosim?
Šiandieną gilios mintys
įsimetė veiduosin"

Tėvynė verkia priešų naikinama ir spaudžiama. Tėvynė žiūri į mus ir laukia. Laukia mūsų darbų, mūsų žygių. Ką tu jai duosi, broli, sese?!

IŠVYKA Į AUSTRALŲ JAMBORE

Kalėdų atostogų metu įvyko 7-oji Australų Jamboree Dandenonge, prie Melbourno. Į ją suskrido 16 tūkstančių skautų iš Pacifico kraštų. Po keletą atstovų atsiuntė ir tolimesnieji kraštai. Ją atidarė vyriausias gubernatorius ir Australijos skautų šefas lordas De L'Isle. Atidarymo apeigose buvo pagerbtas ir Commonwealtho vyriausias skautų šefas Sir Charles Maclean, atvykęs iš Anglijos specialiai į stovyklą, sidabrinės kengūros aukščiausiu ordinu. Šis didžiulis skautų sąskrydis buvo baigtas sausio 8 d. 8 val. vakaro paradu, kuriame eilėmis po 8 maišytai pražygiavo stovyklautojai. Sir Charles Maclean ją oficialiai uždarė. Speciali vėliava buvo įteikta Q-lando vyriausiam skautininkui saugoti ją iki 8-tosios Australijos jamborės, įvykstančios 1967 m. Q-lande.

Šioje australų jamborėje lietuviai skautai nedalyvavo, nes visai kaimynystėje, Wonga Parke, buvo suskridę iš visos Australijos lietuviai skautai į savo rajoninę stovyklą. Vieną dieną Rajoninės Stovyklos viršininkas L. Baltrūnas suorganizavo išvyką į 7-ąją Australų Jamborę. Vykome dviem autobusais. Kelionė per kalnus buvo be galo įdomi. Pasiekėme pavakariais skautų sąskrydį Dandenonge, įsikūrusį 700 akrų plote. Matėme gražiai įsikūrusių svečių kontingentų savo pastovyklėse. Šiaip stovyklos vaizdas nuobodokas. Maža medžių, nei ežero, nei upės arti nesimatė. Apskritai vietovė tokiam didžiuliam sąskrydžiui nepergeriausia. Tik palyginę su Rajoninės Stovyklos vietove Wonga Parke, labai įvertinome su dideliu ryžtu ir sugebėjimu iškovotą stovyklos viršininko Leono Baltrūno idealią stovyklavietę, kur upė Yarra smagiai tekėdama suteikė daug džiaugsmo karštomis dienomis mums atsigaivinti savo bangose, kur aukštų eukaliptų pavėsy įsikūrė lietuviškas skautų miestelis. Kažin, ar galėtų rasti ideališkesnės stovyklavietės Australijoje, kaip šių metų turėtoji stovyklavietė Wonga Parke!

Vakare tik žiūrovų eilėse klausėmės laužo programos. Tenka pripažinti, kad su kiekvienais metais australų jamborėse programos eina silpnyn. Vis sunkiau besiveržia daina iš jaunimo. Ar laiko dvasia per daug išblaško jaunimo dėmesį, ar kitas dalykas čia kaltas. Kiek originalesni pasirodymai buvo kontingentų iš kitur. Šiaip programa išpildyta be didesnio entuziazmo, be originalumo. Pusdienį praleidę Dandenongo stovykloje, laužui pasibaigus leidomės namo, į Wonga Parką. Pakeliui užsukome į aukščiausią Dandenongo kalnų viršūnę, nuo kurios matėsi Melbourno miestas paskendęs šviesos jūroje. Koks žavėtinas vaizdas naktį! Po kojomis spindi šviesų šviesos, o tamsiame danguje akis veria nuostabios žvaigždės! Į savo stovyklą grįžome vėlokai. Mus maloniai pasveikino Yarros vandens slėpiningas šniokštimas ir jaukūs didžiulių medžių šešėliai žvaigždėtą naktį.

Įmingant dar prabėgo vaizduotėje sutikti broliai Dandenonge iš kitų stovyklų užmegstos bičiulystės laikų. Rodos jie visi tokie artimi ir brangūs, kaip savi broliai lietuviai! Skautybė suriša žmones, suartina ir mažina tautų priešingumus.

A. Krausas

KELIAIS SAKINIAIS

Akademinis Skautų Sąjūdis ruošiasi išleisti prof. Stepono Kolupailos monografiją. Leidinio redaktorium pakviestas fil. dr. Jurgis Gimbutas. Prof. Kolupaila yra ASS Garbės Narys ir aktyviai veikęs ASS-džio rėmuose.

★

Filisterių Skautų S-ga netrukus išleis skautiškų dainų plokštelę. Šį darbą koordinuoja fil. V. Minkūnas iš Čikagos.

★

Skautininkas Br. Kviklys Amerikoje už savo didelį darbą, gražų ir išsamų leidinį apie Lietuvą "Mūsų Lietuva" gavo iš Gydytojų Dr-jos 1000 dolerių premiją. Šis leidinys Australijoje gaunamas pas skautiškojo skyrelio "Po Svetimu Dangum" redaktorių už £4.12.0 už tomą. Jau išėjo iš spaudos I tomas. Antrasis pasirodys dar šiais metais.

★

Šiomis dienomis pasirodė A. Merkelio 740 pusl. didžiulė buvusio Lietuvos Skautų Sąjungos šefo Antano Smetonos monografija "Antanas Smetona". Ją galima gauti taip pat pas skautiško skyrelio redaktorių už £5.12.6.

"Pėdsekio" vyr. redaktorius s. B. Žalys su talkininkais išleido puošnų ir labai turiningą "Pėdsekį" anglų kalba. Grynai angliškoji jo laida yra 56 puslp., o antroji — su lietuviško teksto prie du per 60 pusl. Viršeliai ir vedamasis spausdinti spaustuvėje, likusioji dalis rotatorium. Jame daug žinių ir straipsnių apie Lietuvą, lietuviškąją skautiją, mūsų poezijos vertimai ir gražiai pagerbtas mūsų klasikas K. Donelaitis. Leidinys gausiai iliustruotas ir gražiai išleistas. Tai bus graži dovana kiekvienam svetimtaučiui skautui bei vadovui, norinčiam susipažinti su mūsų kenčiančia Tėvyne ir lietuviškuoju skautų sąjūdžiu.

★

Brooklyne pagerbtas lietuviškos skautijos steigėjas pirmūnas v. s. Petras Jurgėla. Pagerbimą gražiai pravedė aktorius Vitalius Žukauskas. Jubiliatą sveikino įvairios organizacijos ir visuomenės veikėjai. L.S.S-ga ketina išleisti Petro Jurgėlos parašytą veikalą "Lietuviškoji Skautija".

(*k*)

GUDRŪS AIRIAI

Atvažiavo į Ameriką du airiai ir užėjo pavalgyti. Atnešė jiems mėsos ir dar padėjo krienų. Tokio dalyko jie nebuvo dar matę, tai Clansys pagalvojo, kad čia šiaip sau padažas, ir nesigailėdamas pasikabino kaip reikiant ir įsidėjo burnon. Tuoj jam akyse pasirodė ašaros.

— Ko gi tu dabar verki? — paklausė jį Patrikas.

Clansys nenorėjo prisipažinti, tai atsakė:

— Prisiminiau, kad mano senelis buvo pakartas, tai ir nebesulaikau ašarų.

Patrikas pareiškė jam užuojautą, bet tuo metu ir pats sugalvojo paragauti krienų. Tuoj ir jam ištryško ašaros.

— Tai ko tu dabar verki? — paklausė Clansys.

— Verkiu, kad kartu su seneliu nepakorė ir tavęs.

Kažin kokia neaprašomai keista atmosfera gaubia čia turistą, o labiausiai muziejuje, skaitant tuos istorinius sąrašus apie rašytojo tėvus, gimines, tuos jo raštus ir kritikų įvertinimus.

Gimtajam kambaryje — lubose yra įbrėžti garsių lankytojų parašai: Sir Walter Scott, Thomas Carlyle, Isaac Watts, Toole ir Henry Irving.

O garsios Anglijos moterys? Jų pavardžių ten toj palubėj nemačiau...

1964 m. spalių mėn.

Ina Česnaitė

ANGLIJOS KULTŪROS ŽIDINIUOSE

Cambridge miestelis savo grožiu ir estetiškumu negali prilygti Heidelbergui. Tačiau ir jis sužavėjo mane — žmonių draugiškumu ir dvasiniu gyvenimu.

Cambridge tos kultūros netrūksta: čia pilna visokiausių koledžių, teatrų, knygų krautuvių. Ne be reikalo universiteto miestas!

Čia vyksta įvairių dramų pastatymai, kurie keičiami kas kelios dienos. Dažniausiai trupės atvyksta tiesiai iš Londono.

Malonu stebėt, kaip žmonės skuba į teatrus, perka žymių rašytojų vertingas knygas, karštai diskutuoja apie mokslą, politiką, vietoj kad pusiau apsnūdę apie arklių lenktynes, futbolą ir panašiai visą laiką kalbėtų.

Pamačiau, kad Cambridge yra viena iš tų pasaulyje retų vietų, kur galima dar užmiršt tą amžiną komercinę propagandą, išvengti tų iš kiekvieno kampo išlendančių ir žmones persekiojančių gundančių reklamų.

Negalėčiau betgi pasakyti, kad tai būtų konservatyvus miestas, gerbiąs vien tik praeities "relikvijas". Cambridge, lygiai kaip ir Londone, pilnos gatvės plaukuotų "Beatles" gerbėjų — jie savo banguotom garbanom mažai kuo tesiskiria nuo mergaičių. Šitie ir į odinius švarkus įsispraudę motocikluoti "herojai" subatvakariais triukšmingai užviešpatauja šiaip jau ramias miesto gatves.

Kaip gi aš atsidūriau čia — tame kultūros židinyje?

Po pirmo semestro Heidelberge, universitetui tarpininkaujant, pakliuvau į Moderniosios Anglų Literatūros Vasaros Kursus suruoštus teisių fakulteto patalpose prie Cambridge universiteto.

Į tą kursą suplaukė mokytojai ir studentai iš visų Europos kampų: iš Vokietijos, Prancūzijos, Olandijos, Belgijos ir kitur.

Be susipažinimo ir įvertinimo kelių žymiausių ir charakteringiausių šių dienų Anglijos rašytojų, antras tikslas buvo *apšviesti Europiečius* apie anglų politiką, ekonomiją, istoriją ir net įvairias jų institucijas.

Paskaitos buvo labai vykusiai pravestos — tikras malonumas buvo į jas eiti ir tas mėnuo ne prabėgo, o "zovada" pralėkė.

Buvo daug progų lankyti teatrą pačiam Cambridge ir "vieną sykį" Šekspyro gimtinėj, Stratford — on — Avon.

Kelionė į Stratford'ą buvo planuojama paties kursų vedėjo, kurs dažnai prieš paskaitą pranešinėjo arba bilietų kainas, arba galimybę pasirinkt kokią kitą dramą, arba autobusų laiką.

Su dideliu entuziazmu, tik dėl finansinių sumetimų "savaip", nutariau pasiekti tą patį tikslą su vokietaite — "hič — haikint" buvo jos patarimas, pagrįstas kelių metų tokių keliavimų praktika.

— Važiuosim tik su šeimom! — sakė.

Nors ir bijojau, ėmiausi vilko drąsos ir štai abi atsistojom ant kelio į Stratfordą...

Viskas ėjo kaip sviestu pateptа — anglų šeimos mergaičių "nebijo" vežti. Visa bėda, kad tie geradariai netoli tevažiavo ir, kol po šešių valandų pasivėžinimo įvairiose mašinose pasiekėm tą išsvajotą Royal Shakespeare Theatre, jau nebebuvo likę bilietų...

Nieko kito nebeliko daryti, kaip ieškoti "paguodos" Šekspyro "bakūžėj samanotoj".

Cituoju užrašą:

"Ši vieno svarbiausio laikotarpio **širdį jaudinanti relikvija yra** garsiausio Anglijos rašytojo ir visų laikų genijaus **Shakespeare namas.**"

Namas sudaro labai jaukų, bet kuklų vaizdą. Nedaug tenusimanant apie architektūrą, namas man pasirodė "tipiškai" angliškas: nedidelis, dviejų aukštų, "kvadratų" sienomis, mažais langeliais. Vidaus įrengimas panašus kaip ir iš lauko — Elžbietos I ir "Jacobean" laikų. Kambariuose baldai, palyginus su moderniškais, atrodo gan primityvūs, nors visur jaučiasi savotiškas skonis ir grožis.

Manoma, kad namas buvęs pastatytas 15 ar 16 šimtmety ir priklausęs poeto tėvui John Shakespeare, vėliau perleistas William, po to poeto seseriai Susan ir t.t., kol pagaliau tūlas Thomas Court nupirko jį už £210; tai buvo 1806 metais.

Kiek vėliau, tai yra 1847 metais išstatytoji pardavimo reklama skelbė: "Parduodamas namas — tas garbingiausias paminklas pasaulyje."

Jau ir tais laikais populiarus laikraštis "Time" išsigandęs dėl tokio patrauklaus skelbimo ir pranašavęs liūdną likimą poeto namui — itin, jei jis pakliūtų į amerikonų spekuliantų rankas. Tada jau, anot laikraščio, namelis atsidurtų Jungtinėse Valstybėse ir būtų vežiojamas po visus kontinento kampus lyg koks milžinų, nykštukų ar laukinių gyvulių karavanas.

Tokie gandai "pakuteno" patriotinius anglų jausmus: tučtuojau susiorganizavo komitetai Stratforde ir Londone ir buvo tam tikslui pravesta piniginė rinkliava. Derybos dėl kainos prasidėjo su £1500, kol pasiekė tris tūkstančius svarų sterlingų. Namas tapo virš-minėto komiteto pasivadinusio "Straford Birthday Committee" nuosavybe. Su parlamento finansine parama, namas buvo pagrindinai atremontuotas, paliekant daug originalaus medžio.

Tais pačiais 1847 metais to didžiausio Anglijos poeto ir dramaturgo William Shakespeare namas buvo atidarytas publikai. Kad dar labiau išgarsinus jo vardą, komotetas prie pat namo pastatė biblioteką ir muziejų.

Prieš šimtą metų Šekspyro gimtinę aplankydavo apie 2,000 žmonių. Dabar 250,000 suplaukia kasmet iš visų pasaulio kampų — pusė jų yra užsieniečiai. Lankytojų knygos statistikoj tarp kitų tautybių mačiau daug australų; bet deja, nepastebėjau nė vieno lietuvio.

Labai įdomu buvo man aplankyti šią žymią vietą ir kartu su kitais turistais "kaišioti nosį" po visus kampus ir su didele pagarba vaikščioti ant tų "šventų grindų" kur prieš 400 metų vaikščiojo tas "svieto stebuklas".

JŪROS TURTAI

Paruošė Verus

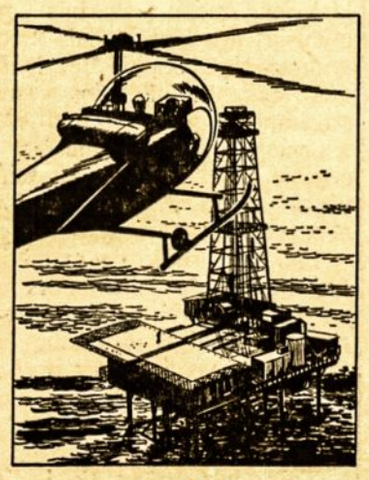

Besikraudami šimtmečiai jūrą padarė neišsemiamu cheminiu žaliavų sandėliu. Čia yra virš 50 elementų, kurie yra reikalingi dabarties ir ateities žmogui. Sakysim, neišmatuojami plotai jūros dugne yra nusėdusio magnesijaus, kuris greitu laiku galės būti specialiais prietaisais iškeltas.

Neišmatuojami rezervai naftos yra po jūros dugnu. Prieš 20 metų Amerikos mokslininkai pradėjo naują pramonę išgauti iš jūros magnesijų ir brominą. Druska, potašas ir kiti svarbūs elementai gaunami iš jūros.

Kasdien vis didėjantis žmonijos pareikalavimas gėlo vandens greitai bus gaunamas iš jūros. Amerika bando visokiais keliais pigiausiu būdu jūros vandenį paversti gėlu vandeniu. Tam tikslui Floridoje įrengti prietaisai paversti jūros vandenį gėlu naudojant saulės energiją.

(Bus daugiau)

PASISEKIMO PASLAPTYS

Šių metų pradžioje visoje eilėje Lietuvos rajonų vyko partinės konferencijos. Jose kalbėjusieji komunistai ir ypatingai kolchozų vadovai suteikė nemaža žinių bei įdomiai nušvietė kolchozinio gyvenimo kasdienybę, kolchozuose dirbančių vargus ir jų turimus sunkumus. Čia pateiksime keletą tų pasitarimų nuotrupų.

Vilkaviškio rajone kolchozo pirmininkas A. Avižienis atidengė plačiai žinomą "paslaptį": "didžiausia klaida žmones maitinti pažadais. Todėl nereikia stebėtis, kad daugelis žmonių buvo visai nusivylę darbu visuomeniniame ūkyje". Esą, ilgai galvota, nuo ko pradėti, kai kolchozo kasoje švilpdavo vėjai, o žmonės buvo visiškai netekę ūpo. Reikalai pradėję taisytis, kai žmonės pradėję gauti nors ir nedidelį atlyginimą. Avižienio nuomone, materialinis skatinimas labai daug lemiąs gamyboje.

Tas pats Avižienis pasakojo, kad keisti dalykai vykę galvijų fermoje. Karvėms užteko pašarų, bet pieno mažai primelžta. Reikalas ilgai tyrinėtas, kol paaiškėję, kad bloga, kada karves šeria vieni, o melžia kiti. Tada buvę nutarta atleisti karvių šėrėjus ir šį darbą pavesti melžėjoms, nes gi jos geriausiai pažįstančios karves. (E)

SPORTAS

Redaguoja: Antanas Laukaitis
38 Cheltenham Rd., Croydon, N.S.W. Tel.: UJ 4898

NAUJI SPORTO VADOVAI

XV-sios Sporto Šventės metu sporto klubų atstovų suvažiavime buvo išrinkta nauja Lietuvių Sporto Klubų Sąjungos (ALSKS) valdyba, kurią sudaro: Varpo klubo Melbourne pasiūlytieji kandidatai: pirmininkas Albertas Bladzevičius, sekretorius Vytas Kuncaitis ir iždininkas Vincas Lazauskas.

Albertas BLADZEVIČIUS sportuoti pamėgo dar gimnazijos laikais Zarasuose. Reiškėsi krepšinyje ir lengvoje atletikoje. Geriausias pasekmes pasiekė šuolyje į augštį ir su kartimi. Sporto organizacinę veiklą pradėjo Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijoje jaunalietuvių sporto skyriuje. Aktyvus sportininkas Karo Mokykloje ir Šaulių Sąjungoje. Kaip sportininkas ir organizatorius stipriai reiškėsi ir Vokietijoje.

Australijos lietuviai sportininkai su A. Bladzevičium susipažino 1957 m. Geelonge, kur pirmininkaudamas Vyties klubui organizavo VIII-ją sporto šventę.

Persikėlęs gyventi Melbournan A. Bladzevičius vadovauja Varpo Klubui jau trejus metus. Darbingi tai buvo metai, nes Varpo klubui teko surengti XIV ir XV-tą sporto šventę bei vadovauti priimant vizituojančius Šiaurės Amerikos lietuvius krepšininkus Melbourne. Čia paminėtas Amerikos lietuvių krepšininkų vizitas matomai teigiamai paveikė Viktorijos krepšinio sąjungos vadovybę ir Varpo klubui buvo leista naudotis šiaip sunkiai prieinamu Albert Park krepšinio stadionu ruošiant XV-ją sporto šventę. A. Bladzevičiui vadovaujant suaktyvėjo Varpo prieauglis, už nuopelnus sporto veikloje apdovanotas ALFAS Valdybos sidabriniu ženkliuku.

Vytas KUNCAITIS — ilgametis Varpo reprezentacinės komandos krepšininkas ir tinklinio žaidėjas, sėkmingai paruošė Varpo jaunių krepšininkių prieauglį. Jo patirtis sporto arenoje tikriausiai duos teigiamų vaisių Australijos lietuvių sporto veikloje.

Vincas LAZAUSKAS — vienas iš Varpo krepšinio pradininkų. Ilgametis Varpo klubo valdybos narys, už nuopelnus sporto veikloje ALFAS Valdybos apdovanotas 1959 m., o pereitos šventės metu ir sidabriniu ženkliuku.

Pasikalbėjus su ALSKAS Valdybos pirmininku A. Bladzevičium paaiškėjo, kad valdyba artimoje ateityje imsis iniciatyvos atkreipti klubų valdybų dėmesį dėl sportininkų ir trenerių kalbėjimo angliškai. Juk pagrindinis klubų tikslas yra mūsų jaunimo auklėjimas lietuviškoje dvasioje. Čia pats pirmininkas užtikrino, kad sportininkai laikysis tos pačios linijos kaip ir anksčiau. Valdyba palaikys glaudžius ryšius su visomis organizacijomis, kurios dirba lietuviškiems reikalams. Tikisi, kad ir kitos organizacijos kaip ir anksčiau rems lietuvių sportinį veikimą. Per penkiolika metų sportininkai įrodė, kad tai yra viena iš stipriausių organizacijų, apjungianti gausų būrį mūsų jaunimo neatsižvelgiant į pažiūras ir išsilavinimą.

"Tenka pasidžiaugti, kad ypatingą dėmesį į sportuojantį jaunimą kreipia Australijis Lietuvių Bendruomenės vadovybė ir kunigų Sekretoriatas", užakcentavo A. Bladzevičius. Valdyba užsimojusi tęsti dabartines plačias sporto švenčių tradicijas su viltimi praplėsti švenčių programas įjungiant ir lengvąją atletiką.

Ateities planai? "Netolimoje ateityje ketiname pasikviesti vėl Amerikos lietuvius krepšininkus, kurie paliko neišdildomų įspūdžių ne tik lietuvių jaunimui, bet atnešė tiesioginės įtakos ir Australijos krepšiniui", — pasikalbėjimą užbaigė ALSKS Valdybos pirmininkas.

R. Sidabras

KREPŠINIO SVAIGULY

Rašo Jonas Šoliūnas, U.S.A.

Tikrai, prieš pradedant pasakoti apie vienas pirmenybes Čikagoje, turiu aprašyti, kas man nutiko to savaitgalio metu. O visai paprastai: išsileidau į nepaprastą kelionę po krepšinio sales. Štai kaip toji kelionė vyko.

Penktadienio vakare su buvusiuoju Scheinfieldo Kovo krepšininku A. Lauraičiu nutarėme pamatyti dvejetą labai gerų krepšinio rungtynių Čikagos stadione. Išvykome 6 val. vak. ir stadione išbuvome iki... vidurnakčio! O verta buvo pabuvoti. Pamatėme su visa 15.000 minia žaidžiant Čikagos Loyola universitetą prieš Wichita universiteto penketuką. Taip, jums tie vardai nieko nesako. Pastebėsiu, kad Loyolos universitetas buvo 1963-jų metų J.A.V. kolegijų krepšinio meisteris, o Wichita — viena geriausių komandų šiais metais. Tūkstantinė minia staugė, alpo, lipo ant kedžių. Mat, vietinė komanda — Loyola laimėjo paskutinėse sekundėse.

Antrosios rungtynės dar įdomesnės. Čia dabartinių kolegijų meisteris UCLA (University of California at Los Angeles) netikėtai suklupo prieš kitą gerą penketuką iš Iowa State. Ir vėl kauksmas, riksmas.

Šeštadienio ryte išskubėjau į Vidurinių Vakarų Sporto Apygardos lietuvių krepšinio pirmenybes. Ir vėl krepšinio salėje prabuvau iki 6 val. vak. Gi vakare Lauraitis, Vyt. Grybauskas su sūnum ir manasis išdūmėme į Čikagos stadioną. Čia vėl spūstis. Dar daugiau minios — apie 17.000 Vėl žaidė Loyola prieš U.C.L.A. universitetą ir Notre Dame prieš Illinois un-tą. Notre Dame Un-to komandoje žaidžia ir L. Jesevičius. Tačiau aš palaikiau savo Alma Mater — Illinois un-to komandą. Illinois, žinoma, laimėjo.

Sekmadienį pačiame vidurdienį prasidėjo lietuviškų pirmenybių baigminės rungtynės. Kol viskas pasibaigė, jau buvo 5-ji popiečio valanda.

Tai matote, gerbiamieji, kaip kartais Dėdės Samo žemėje žmogus apkvaišta krepšiniu. Tačiau dabar nutariau, kad krepšinio persižiūrėjau ir to malonumo užteks bent mėnesiui, kitam.

ŽINIOS IŠ SAVO KIEMO

Žinoma, mūsų lietuviškos apygardinės krepšinio pirmenybės, įvykusios sausio 30 — 31 d.d. Čikagoje negalėjo prilygti amerikiečių kolegijų lygiui, tačiau jos buvo taip pat įdomios.

Dvi dienas pirmenybėse varžėsi aštuonetas komandų. Apie 120 vyrų krepšininkų suvažiavo iš Detroito, Clevelando ir Čikagos kovoti dėl meisterio titulo. Dvi dienas gausiai susirinkę žiūrovai gėrėjosi mūsų prieaugliu ir rinktinės žaidėjais.

Tik pirmame varžybų rate nebuvo įtempimo. Štai, pirmose rungtynėse Neo — Lituania lengvai sutvarko Čikagos Aro II-jį penketuką 78:49 (52:19), Čikagos Lituanica I-ji nukerta Clevelando Žaibą 59:38, Detroito Kovas parklupdo Lituanicą II-ją 70:40 ir Neris sunkiai įveikia Čikagos Arą I-jį 76:56.

KIETA KOVA PUSIAUBAIGMĖJE

Vienos įdomiausių rungtynių buvo abu pusiaubaigmės susitikimai. Pirmiausiai du Čikagos galiūnai — Lituanica I ir Neo — Lituania surėmė ragus o valandike vėliau kovon įsivėlė Detroito Kovas prieš Čikagos Nerį.

Kaip iš galutinių pasekmių pamatysite, naujuoju meisteriu tapo Neo — Lituania penketukas, tačiau meisteriui aršiausiai pasipriešino Lituanica I pusiaubaigmėje.

Jau nuo senų dienų žinoma, kad Lituanica visados kovoja dėl kiekvieno taško, kaip ir Australijos vyrai. Lituanica, savo eilėse turėdama rinktinės žaidėją L. Jesevičių, ir šįkart pigiai nepasiduoda. Jesevičių neblogai remia Kaunas. Vis dėl to. Taip, vis dėl to prieš naują neo — lituanų galybę sunku atsispirti. Ir kaip sulaikysi be priekaišto kovojančius, pasiryžimu degančius rinktinės žaidėjus Šilingą ir Modestavičių, kurie užvaldo abi lentas. Jiems talkon atskuba vikrieji gynikai Eug. Burkauskas ir Miknaitis, o centre darbuojasi gerai ilgasis (6'8") Augius. Ir taip Lituanicos viltys žūva. Neo — Lituania laimi 70:65 (36:26). Šiose rungtynėse Lituanicai Jesevičius pelnė 19 taškų ir Kaunas 17" Gi neo-lituanų didieji medžiotojai buvo Šilingas — 24 taškai ir Modestavičius — 20 taškų!

Kitoje lentelės pusėje Kovas ir Neris. Čia padarysiu pastabą. Detroito Kovas šiose pirmenybėse išpešė trečią vietą. Ir šitą nepaprastą laimėjimą jam pelnė tik du žaidėjai — Skaisgiris su Čekauskų. Jeigu pastarąjį labai gerai žinote, tai apie Skaisgirį daugiau težino tik Pietų Amerikos lietuviai. Mat, jis buvo išvykos į Pietų Ameriką rinktinės dalyvis. Jis būtų nepaprastai tikęs (Vyt. Grybausko nuomone) ir į Australijos išvykos rinktinę, bet negalėjo vykti. Kaip ten bebūtų, šie du koviečiai vis dėl to nepajėgė nugalėti patyrusių Neries žvaigždžių. Gi Neris buvo "loaded" iškiliais žaidėjais: Varnas — jums pažįstamas!, Valaitis — išvykos į Pietų Ameriką rinktinės kapitonas, Šimkus — Pietų Amerikos rinktinės narys ir Prapuolenis su Žvinakiu — taip pat nepėsti.

Prieš puikų Neries puolimą (Neris niekuomet dėl gynimo nesijaudina ir juo net nesidomi), Čekauskas su Skaisgiriu taip pat suklupo. Neris išpešia sunkų laimėjimą 77:69 (31:30).

Neries eilėse geriausi medžiotojai: Varnas (26), Žvinakis (18), Valaitis (17) ir Prapuolenis (10). Kovui Čekauskas pelnė 18 ir Skaisgiris 25 taškus.

(Pabaiga sek. M.P. Nr.)

EUROPIETIS SPECIALISTAS OPTIKAS

Pritaiko Jūsų akims ir parduoda visų rūšių akinius. Darbo valandos kasdien 9-18 val., šeštad. 9-13 val.
8th Floor, Capitol House, 109 Swanston St., Melb., C.I. (Priešais Melbourno Town Hall)
Tel. 63-2231

JOVARAS

SPORTO DIENOS MELBOURNE

Sportininkai sporto dienoms pradėjo ruoštis baigiantis XIV-tai Sporto Šventei. Tie, kurie turėjo gerą pastogę, minkštą lovą ir vaišingus šeimininkus, iš netyčių dailiai prisiminė, kad už metų ir vėl atvyksią į Melbourną. Šeimininkai, galbūt, kartais ir iš mandagumo vėl užkvietė pas juos apsistoti. Tie, kurie nesijautė kaip svečiuose, prieš išvykdami nupasakojo, kad greičiausia neatvyksią sekančiais metais. Namo sugrįžus kokį mėnesį laiko buvo gyventa prisiminimais... Daugiausia prisiminimų buvo iš Naujųjų Metų baliaus. Tuščias laiko tarpas iki atvykstant amerikiečiams krepšininkams, buvo užildytas mokslu, darbu, partijomis, barbeque-iais, "beatelių" sutikimų, retkarčiais treniruotėmis ir sportinėmis varžybomis.

Amerikonams atvykus labai pajudėjo netik visi lietuviai, bet ir laikas paspaudė pirmyn ketvirtu bėgiu. Rodos, tik prieš keletą dienų šaukėm "šimtą", merginos mezgė naujas pažintis ir jau žiūrėk, sportiškos dienos pradėjo barškinti į duris. Dauguma tokio skuboto sportiškų dienų atėjimo buvo užklupti nepasiruošus. Sportinė forma šlubavo, trūko finansų ir mašina atsisakinėjo tarnauti. Šokta iškart viską taisyti arba nors trpuputį paramstyti. Merginos skundėsi viena antrai, kad nežino kaip apsirengti Naujųjų Metų baliui. Mamytės taip pat suko galvas, kaip gražiau išpuošus Marytes, Aldonas, Birutes ir kitas...

Pagaliau pasiruošta — čemodanai supakuoti, plaukai truputį sutrumpinti, pamokymai tiek iš tėvų, tiek ir iš sporto vadovų išklausyti.

Į lietuviškus atlaidus Melbourne patraukta buvo visokiomis priemonėmis. Atsargesni sėdo į traukinius — autobusus, turtingesni į lėktuvus, kai kas pasibalnojo "skuterius' visi kiti sėdo į Holdenus, Volkswagenus (daugumoje neišmokėtus) ir pradėjo riedėti iš visų pusių į Melbourną. Vieni be nuotykių, kiti su nuotykiais, bet visi susirinko į penkiais olimpiniais žiedais kadaise pažymėtą miestą.

Su žemėlapiais rankose atsitrenkta į parapijos namus, kur susimetė visas štabas. Apsėdę stalą sportininkų ir studentų bosai darbavosi ne juokais. Klausė kas toks, iš kur būsi, davė programas, ženkliukus, žiūrėjo į sąrašus, kam esi atiduotas. Iš čia visi buvo išparceliuoti į laikiną melbourniškių lietuvių globą savaitės laikotarpiui.

Kaip šeimininkai, taip ir svečiai turėjo rūpesčių ir nepatogumų. Daugiausia vargo sudarė kalba. Gerai, jei šeimininkai turėjo vaikų, tada ir svečiams nebuvo vargo susikalbėti...

Po Sporto Šventės atidarymo pamaldų kas norėjo, turėjo progos skersai gatvės pamatyti spaudoje išgarsintas "žaliąsias duris". Už tų durų sportininkų nebuvo matyti, nebent vienas antras bešnipinėją jų vadovai. Žmonės, atvykę iš kitų vietovių, vien smalsumo vedini norėjo pamatyti, kas ten vyksta už tų "žaliųjų durų". Pasirodo, — už tų durų paslapčių nėra — mėginamas actą primenąs Melbourno alus.

Kaip ir įprasta, per atidarymo ceremonijas blogai veikė garsiakalbiai. Kas arčiau kalbančiųjų sėdėjo, sako, kalbėjo apie jaunimą ir viens antram dėkavojo už atliktus darbus. Tautiniai šokiai patiko, tik ,atrodė, kad šokama be muzikos, nors, buvo matyti muzikantai, beglamžą akordeonus. Žiūrovams kaitroje besėdint dvi valandas, pradėjo nuo lenciūgėlių ir malūnų suktis galvos.

Tautiniai pasišokę griebėmės darbo. — Pradėjom, pagal Šliogerį "mėtyti pilkutę per skylutę". Penkias dienas į teisėjo švilpuko taktą buvo mėginamos jėgos, aiškinamasi, kam atiteks taurės. Aikštėse kaip scenoje artistai, keitėsi komandos ir žaidėjai. Čia vyresnieji, čia jauniai, tai žiūrėk, merginos ir vis iš naujų vietovių. Labai jau nedraugiški buvo adelaidiškiai — nesiteikė aikštėse pralaimėti nė vienų rungtynių.

Po pirmos dienos rungtynių sportininkai, talkininkaujami studentų ir tautinių šokių šokėjų, apgulė Richmondo rotušę. Matote, čia buvo bendra vakarienė ir po to šokiai. Vakarienė buvo labai gera, kalbų kaip ir visuomet nebuvo girdėti. Šokiai šį sykį buvo ne tautiniai bet, twistai, stompai ir jiems panašūs. Nežinau, kodėl, bet ko tai trūko šokiams. Rengėjų nustebimui, jaunimas gana anksti pradėjo skirstytis. Sako kad skubėję poilsiui namo, nors yra ir kitokių gandų.

Sunkiausia tai turėjo sportininkų bosai. Jie vargšai jau aštuntą valandą iš ryto pradėdavo posėdžiauti, pakol dar sportininkai su visokiomis bėdoms neištampė nervų. Vėliau jau jiems būdavo permažai laiko ir į "pilį" prie jūros nuvažiuoti, kur, sako, Edas buvo atidaręs valgyklą.

Labai nepatenkinti sportininkai chorų koncertu. Taupydami pinigą jie daugiausia užėmė vietas netoliese parke. Kadangi ir čia kaip taisyklė blogai veikė garsintuvai, tai mažai ką girdėjo.

Uždarymo dieną į stadijoną sportininkų bosai rinkosi taurių ir prizų dalyboms. Adelaidiškiai atsitempė net du didžiulius diržais perjuostus čemodanus. Taurių dalyba buvo labai nekomplikuota, beveik visas pasiėmė adelaidiškiai. Sportiškas dienas uždarant buvo paskelbta, kad už metų rinksimės pas vaišingus geelongiškius — XVI-tai Sporto Šventei. Gražią Sporto Švenčių vėliavą perdavus į stiprias geelongiškių rankas, visi spruko kuo greičiau pasiruošti paskutiniam lietuviškų atlaidų aktui, būtent, Naujųjų Metų baliui.

Nežinau, kur buvo iškraustytas Melbourno burmistras, nes lietuviai pasisavino miesto rotušę Naujųjų Metų baliui. Prieš balių daugeliui teko pasikeiksnoti, nesurandant vietos automobiliui. Ir daugiausia atsiėmė melbourniškiai meniškų dienų organizatoriai už nesuorganizavimą linksminančių skysčių baliuje. Netaip jau gražiai atrodė tautiečiai su prašmatniomis damomis po ranka ir buteliu po antra, bekinkuoją Swanson gatve link rotušės. Prie rotušės įvyko paskirstymas, kas eis į viršų kas į apačią. Sportininkai ir visi kiti siauromis kelnėmis, smailiais batais, ilgesniais plaukais jaunuoliai buvo drūčiai viens prie kito sukimšti į apačią. Su dideliais kuodais jaunos merginos taip pat atsidūrė apačioje. Vyresnieji, kaip ir pridera, pateko į augštybes. Šitoks paskirstymas buvo padarytas turbūt, saugumo sumetimais. Bijota, kad įsitwistinę ir įsistompinę jaunuoliai neprispaustų lubomis visokiausios Australijos lietuvių valdžios atstovų, o jų buvo apsčiai. Galėjo įvykti ir atvirkščiai, kada penkiolikastoniniai "vargšai tremtiniai" iš valsiukų ir tangų perėjo į polkutes...

Apačioje žiūrėjau ir netikėjau savo akimis... Tie, kurie sporto aikštėje vos ne vos pasistengė pajudėti, čia gi, neišpasakytą vikrumą rodė su salėje mieguistai žaidžiusiomis sportininkėmis bekraipydami twistą. Kai kuriems klubams patartina pamėginti žaisti krepšinį prie twisto muzikos. Galbūt, pagerėtų rezultatai.

Dvyliktą valandą prasidėjo toks judėjimas, kaip Sydnejuje per tiltą apie penktą valandą. Visi skubėjo pasveikinti visas, na, ir pakeliui sutiktus pažįstamus. Trenkdami po "ūsą" vis linkėjo praturtėti ir kitokių laimių susilaukti. Paskiau pirmas aukštas bėgo į apačią, apačia bėgo į viršų ir dar sveikino, suko apie salę ratuku, kad ko nors nepraleidus nepasveikinus.

Nenoriai, iš lėto, vis dar pasikalbėdami dabar jau daugiausia ponioms įsikibę į parankes, galbūt jų ir prilaikomi, be bonkų parankėse mieli tautiečiai pirmą sykį 1965-tais pajudėjo namo.

Ant rytojaus daugelis su skaudančiomis galvomis, paraudusiomis akimis paliko Melbourną. Jauniems sportininkams galvų neskaudėjo, tik daugeliui tankiau mušė širdys paliekant naujai susipažintas drauges — draugus...

IŠVADOS — SPĖLIOJIMAI

Be Sporto Šventės ir tautinių šokių būtų labai liūdnos meno dienos...

Kad sekančios Sporto Šventės rengėjams neišleidus daug pinigo taurių pirkimui, vertėtų pasitarti su Adelaidės sporto klubu: jie galėtų iš savo turimų parduoti papigintai.

Šimtaprocentiniai tikra, kad Edas buvo paliuosuotas nuo "partijų" rengimo. Šią funkciją su didžiausia sėkme perėmė ir atliko studentai. Edo buvę partijos su studentų rengiamomis palyginus, tai tik vaikų darželis...

Sportininkams iššygiuojant iš stadijono netinka groti Australijos himno — visiškai ne į taktą ir sumaišė žingsnius...

Vyresnieji susirinkę į seimą nutarė labai remti jaunimą. Atrodo, nežinoma, nuo kur ir kaip pradėti tą rėmimą. Pakol bus išsiaiškinta, ateis naujo seimo posėdžiai ir galima bus priimti naują nutarimą — vispusiškai remti jaunimą...

Ateityje į šventės programą reikia įtraukti naują punktą numatantį laiko merginoms susidėti plaukus Naujųjų Metų baliui...

Nežinia kodėl nebuvo sudaryta 65-jų metų Australijos lietuvių moterų krepšinio rinktinė.

Sportininkai ateityje savo suvažiavimus vadins dvejopai, pavyzdžiui: sekančiais metais Geelonge bus XVI-ji Australijos lietuvių Sporto Šventė, o po to Sydnejuje jau bus Lietuvių Dienos..

Sportininkams negalima per daug baliavoti ir vėlai grįžti namo, — studentams ne tik kad pridera ir galima, bet dar vėliau gera proga pasigirti "Mūsų Pastogėje"...

VARPO SUSIRINKIMAS

Melbourno Lietuvių Sportą Klubo "Varpo" Valdyba praneša, kad metinis susirinkimas įvyks kovo mėn 13. d. 5 val. po pietų Lietuvių Parapijos namuose 18 Henry St., Kensington.

Dienotvarkėje Valdybos, revizijos komisijos rinkimai ir kiti einamieji reikalai. Sporto Klubo nariams ir rėmėjams dalyvavimas būtinas. Kviečiame ir kitus tautiečius, o ypač sportininkų tėvus, šiame susirinkime dalyvauti.

Po susirinkimo, ten pat 7 v.v. bus rodoma garsinis filmas iš krepšinio rungtynių tarp Amerikos Lietuvių Krepšinio Rinktinės ir Pietų Australijos Rinktinės.

M.L.S.K. "Varpas" Valdyba

MES JAU PADARĖME EILĘ PAMINKLŲ MIRUSIEMS JŪSŲ BENDRUOMENĖS NARIAMS!

L. PAGES

MONUMENTAL MASON,

10 RAILWAY STREET, LIDCOMBE — TEL.: YX 8781 — sąžiningiausiai pagamins Jūsų užsakytąjį paminklą mirusiajam giminaičiui ar draugui pagerbti.

PŪKINĖS KALDROS

PLUNKSNINIAI MATRACAI, PAGALVĖS, LOVOS SKALBINIAI kaip įpilai ir užvalkalai 63" (160 cm.) platumo, galima gauti firmoje

ROSE

38 WASHINGTON STREET, BEXLEY, N.S.W. Phone LW 1220
Rockdale stotis.
SKYRIUS: Flemings Corner Shop, 181 Queen St., St. Marys, N.S.W.
Mūsų atstovas Jus aplankys kiekvienu metu.
Prekės duodamos ir išsimokėjimui. Mes kalbame vokiškai.

LIETUVIAI AUSTRALIJOJE

ADELAIDE

"LITUANIOS" CHORO POBŪVIS

Išvykai į Meno Dienas Melbourne aptarti bei įspūdžiais pasidalinti Choras Lituania turėjo pobuvį, kuris įvyko sausio 30 dieną vakare. Patalpas pobuviui suteikė abu ilgamečiai choristai ponai A. ir J. Šereliai užleisdami tam reikalui savo namo ir sodo patalpas. Pasitaikė labai gražus oras. Subuvimas vyko daugumoje sode prie ilgų užtiestų stalų, gausiai apkrautų suneštinėmis vaišėmis, ir elektriko Šerelio paruoštu margaspalviu iliuminaciju.

Jumoristinę kelionės apžvalga padarė V. Šulcas. Po vaišių dar buvo parodyta spalvotoji Choro gyvenimo filmutė, o, be to, ir pats pobuvis buvo p. Snarskio naujai nufilmuotas.

Du aukštesniosios mokyklos moksleiviai Adelaidėje Birutė Šveikauskaitė ir Kęstas Krivickas gavo Švietimo M-jos stipendijas testi mokslą aukštesniosiose mokyklose, o Dalia D. Viliūnaitė — eiti mokslą Adelaidės Universitete.

Stipendijos buvo skirtos atsižvelgiant į pažangumą moksle.

SYDNEY

INSPEKTORIUS DAINAVOJE

Vasario 13 d. sydnėjiškių lietuvių nekantriai lauktas vis tik atvyko Atžalos "Inspektorius". Spektaklio žiūrovų buvo sausakimša salė ir visi tikrai buvo nepaprastai nuteikti tiek paties veikalo, tiek ir jo pastatymo. Daugelis žiūrovų jau pati veikalą "Inspektorius atvyksta" buvo matę Melbourne Meno Dienų metu, ir visi teigia, kad šis antrasis pastatymas buvo sėkmingesnis ir patrauklesnis. Galimas daiktas, kad Dainavos salė buvo žymiai dėkingesnė aktoriams, negu kad turėta Melbourne, kur vaidintojų žodžius sugėrė pati scena ir tik nuotrupas išleisdama į salę. Čia, Dainavoje kaip tik buvo priešingai: net ir pačiame gale žiūrovai galėjo aiškia girdėti, kas scenoje buvo kalbama.

Pats spektaklis, daugelio nusimanančių teigimu, esąs bene pats geriausias iš turėtų Atžalos pastatymų ir vaidybiniu atžvilgiu netgi sunkiausias. Vaidintojai, atrodė, taip buvo susigyvenę savo vaidmenyse, kad jie tikrai tuo gyveno, ką ir vaidino. Čia Atžala pasirodė kaip stiprus teatrinis vienetas, kur nesijautė atskirų vaidintojų pranašumas, bet visi savo vaidmenis atliko pasigėrėtinai. Gausūs žiūrovai skirstėsi tikrai nuteikti ir paties spaktaklio pagauti.

Platesnis šio neeilinio spektaklio aprašymas tilps kitame Mūsų Pastogės Nr.

GYDYTOJŲ SUSIRINKIMAS IR PIKNIKAS

Vasario 14 d. Sydney Lietuvių Gydytojų Draugija turėjo savo piknika gražiame Coledale pajūryje, kur dalyviai su šeimomis galėjo padalyvauti, pasimaudyti. Vėliau ten pat p.p. Nakučių vasarnamyje gydytojai turėjo savo posėdį, kurio metu Dr. Bobinskas skaitė paskaitą psichiatrijos problemomis. Savo pranešimu prelegentas tikrai klausytojus užintrigavo ir susilaukė gyvų diskusijų. Ta pačia proga buvo perrinkta Draugijos valdyba, nes buvęs pirmininkas Dr. I. Venclovas už mėnesio ruošiasi išvykti studijų reikalais ilgesniam laikui į Angliją. Naujuoju Draugijos pirmininku išrinktas Dr. L. Petrauskas. Vaišingi šeimininkai p.p. Nakučiai susirinkusiuosius gražiai pavaišino ir paglobojo.

MELBOURNE

NUSISEKĘS 16-SIOS VASARIO MINĖJIMAS

Vasario 16-sios minėjimas Melbourne įvyko vasario 14 d. Jis pradėtas iškilmingomis mišiomis, kurias atlaikė kun. P. Vaseris ir pasakė jautrų, tai dienai pritaikytą pamokslą. Šv. Cicilijos mišias darniai giedojo Melbourno Parapijos choras, P. Morkūno vadovaujamas.

Pats minėjimas įvyko tuoj po pamaldų Šv. Jono bažnyčios didžiojoje salėje, kuri sausakimšai buvo tautiečių užpildyta. Minėjimas pradėtas iškilmingai, pagarbiai sustojus ir pagerbiant inešamas vėliavas: ateitininkų, katalikių moterų, karių veteranų, skautų ir sportininkų. Pirmą kartą tiek vėliavų papuošė iškilmingą Vasario 16-osios minėjimą. Jį labai prasmingu žodžiu atidarė Melbourno Apylinkės V-bos vicepirmininkas Jonas Meiliūnas ir paprašė tylos minute pagerbti mirusiuosius Nepriklausomybės akto signatarus, kurių Vakaruose nei vieno nebeliko.

Estų bendruomenės atstovas p. Ots savo šiltame žody žadino vilti atgauti nepriklausomybę ir perdavė nuoširdžius savo tautiečių linkėjimus.

Karių ramovėnų atstovas J. Janulaitis savo suglaustoj, turiningoje paskaitoje tinkamai nušvietė šios reikšmingos šventės prasmę ir uždavinius. Šia paskaita buvo baigta oficialioji minėjimo dalis.

Antroje, meninėje dalyje šauniai pasirodė p. H. Statkuvienės vadovaujama tautinių šokių grupė, pašokusi keletą šokių. Moksleivė Zita Prašmutaitė padeklamavo vieną Maironio eilėraštį. Melbourno Dainos Sambūris, Alberto Čelnos vadovaujamas, padainavo įspūdingai ir darniai penkias dainas. Dėduko solo partijas gražiai atliko E. Balčiūnienė su P. Morkūnu. Klausytojams nerimstant pabaigai dar sudainuota Brazdžionio — Sodeikos "Šiaurės Pašvaistė". Minėjimas baigtas Tautos Himnu.

Minėjimo pravedėjas J. Meiliūnas padėkojo visiems programos dalyviams. Tenka pabrėžti, kad minėjimas labai gražiai pravestas ir pasisekęs.

(k)

Pranešimai

VAKARŲ AUSTRALIJOS LIETUVIAMS

ALB Perth apylinkės Valdyba šaukia visuotinį tautiečių susirinkimą vasario 28 d. 6 val. vak. 78 Kimberley St., W. Leederville, W. A.

Programoje papildomi valdybos ir revizijos komisijos pranešimai ir naujos valdybos bei revizijos komisijos rinkimai.

Apylinkės Valdyba

KAZIUKO MŪGĖ

Vasario 28 d., sekmadienį, tuoj po lietuviškų pamaldų Lidcombe, A.L.K. Kultūros Draugija Bankstowno Dainavos salėje rengia tradicinę Kaziuko Mūgę.

Pakviesti aktyviai dalyvauti sportininkai, skautai ir mokyklinio amžiaus jaunimas.

Bus gausu riestainių, gėrimų ir įvairių pramogų; norintieji galės pasišokti. Turtingoj loterijoj kiekvienas turės progos išmėginti savo laimę. Bus išstatyta tautodailės rankų darbų parodėlė.

Kviečiami mūsų pramoninkai dalyvauti su savo gamybos pavyzdžiais. Pas spaudos platintoją bus galima apžiūrėti ir įsigyti knygų, žurnalų ir laikraščių.

L.K. Kultūros Draugija

PRANEŠIMAS

Vasario 28 d., sekmadienį, pradės mokslo metus Lidcombe lietuvių savaitgalio mokykla. Pamokos kiekvieną sekmadienį nuo 10 val. ryto. Tėvai prašomi vaikučius į mokyklą laiku pristatyti.

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškomas Juozas Gužionis. Kas žino apie jį, prašomi pranešti A. Rickevičiui, 246 Angas Str., Adelaide, S. A.

"Ventos "Vietininkijos vietininką

s.v.v.s. VAIDOTĄ STANKŪNĄ ir

skaučių skyriaus vadovę ps. GUDAITYTĘ,

sukūrusius skautišką lietuvišką šeimos židinį, sveikinu ir linkiu šviesaus gyvenimo.

A. Alčiauskas

BANKSTOWNO APYLINKĖS LIETUVIAMS

ALB Bankstowno apyl. Valdyba kovo 14 d. (ne 7, kaip buvo anksčiau skelbta), 3 val. p. p. Dainavoje šaukia visuotinį susirinkimą. Bus svarstoma: visų Sydney apylinkių apjungimas į vieną apylinkę ir einamieji reikalai.

Klausimai labai svarbūs ir visus apylinkės lietuvius kviečiame skaitlingai dalyvauti.

Bankstowno Apylinkės Valdyba

STUDENTŲ IŠVYKA Į MACEDON

Kovo 6, 7, 8 dienomis Mt. Macedon apylinkėse įvyks, vasarai baigiantis, tradicinis Melbourno lietuvių studentų savaitgalis. Pagrindinė bazė ir nakvynė Macedon miestelyje, ponų Žukauskų namuose.

AKIRAČIO PRAPLĖTIMUI referatai ir dskusjos socializmo ir kapitalizmo klausimais. Pažvelgta bus ir į vidurio kelią, o ypač Skandinavijos kraštų. Nebus pamiršta ir nepriklausomos Lietuvos santvarka.

PRAMOGOMS vakarienė ir šokiai Fern Loge — Mt Macedon papėdėje; išvyka į Henging Rocks; spalvingos aprangos vakaras ponų Žukauskų svetainėje; kaimo gegužinė — Trentham Falls; grįžimas pro įspūdingąjį Daylesford, Ballarat plentu.

Pobūviai patalpose uždari — tik savaitgalio dalyviams.

REGISTRACIJA iki vasario 28 d. pas skyriaus iždininką Henriką Malakūną (9 Rayner St., Altona, tel. — 65 8468, įmokant 2.10.0. Už tuos pinigus arbata, kava, pienas, cukrus ir vakarienė bei muzika šokių metu Fern Loge. Šiaip jau maistu apsirūpina dalyviai individualiai. Reikalinga ir sava patalinė. Nuvykimą ir grįžimą organizuojasi patys dalyviai. Galima ir traukiniu Bendigo linija iki Macedon. Būnama vietoje kovo 6, šeštadienio rytą, ne vėliau 11 val.

Kviečiami ir šių metų abiturientai.

Pamaldos sekmadienį vietinėj bažnyčioj.

ALSS Melbourno Skyriaus Valdyba

ĮSTEIGTAS ALGIMANTO MACKAUS KNYGŲ LEIDIMO FONDAS

Amerikoje Santaros — Šviesos federacija įsteigė tragiškai žuvusio poeto Algimanto Mackaus atminimui jo vardo knygų leidimo fondą, kuris tęs dar paties A. Mackaus pradėtą įgyvendinti idėją.

MARTYNO JANKAUS MONOGRAFIJA

Žinomas žurnalistas Pranas Alšėnas sutiko parašyti monografiją apie Mažosios Lietuvos veikėją patrijarchą Martyną Jankų. Monografiją apsiėmė išleisti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas p. J.J. Bačiūnas. Šiuo metu P. Alšėnas renka medžiagą ir kviečia visus, kurie turi kokių žinių, dokumentų ar kitokios medžiagos apie M. Jankų, prisiųsti jo adresu: 101 Evelyn Ave., Toronto, 9, Ont., Canada.

BLYNAI! BLYNAI! BLYNAI!

SYDNEY LIETUVIŲ MOTERŲ SOCIALINĖS GLOBOS DRAUGIJA

kviečia visus senus ir jaunus į tradicinį

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ VAKARĄ

VASARIO 27-TĄ DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ,

CAMPSIE MASINIC HALL, AMY STR., CAMPSIE, ARTI STOTIES PRIEŠAIS WOOLWORTHS

Numatyta programa. Gros kontinentalinė muzika, ir t.t. ir t.t.

Pradžia punktualiai 8 val. vak. Bus linksma!

Įėjimas suaugusiems ..... 12 šil. *ĮSKAITANT IR BLYNUS!*

Moksleiviams ..... 5 šil.

S.L.M.S. D-jos V-ba

KIEK AŠ SUŽINOJAU!

Amerikoje gyvenąs kompozitorius J. Zdanius (gerai pažįstamas Adelaidės lietuviams) sukūrė dainą "Mergaitė" pagal Maironio žodžius ir ją dedikavo Sydney lietuvių Dainos chorui. Choras tuoj pat ją įtraukė į savo repertuarą.

*

Ateinantį šeštadienį vėl turėsim šaunias vestuves: Jonas Šarkauskas veda Janę Kondreckaitę. Atrodo, Sydnejuje greitu laiku lietuvių senbernių nė su žiburiu nerasi!

*

Pagarsėjęs Australijos lietuvių skautų tarpe kaip laužavedys Alfas Alčauskas miškuose taip pralavino savo balsą, kad neseniai buvo priimtas į Dainos chorą.

*

Ekstra naujiena: pereitą savaitę Lidcombe miesto savivaldybė Sydney Lietuvių Klubui numatytoje vietoje davė leidimą statydintis klubą. Vieta labai patogi: arti stoties ir arti lietuvių bažnyčios. Adresas: 29 Church Str. Lidcombe. Vėliau klubo pirmininkas p. V. Simniškis Mūsų Pastogei žadėjo suteikti platesnių informacijų.

*

Vasario 13 d. Brisbanėje susituokė Vaidotas Stankūnas su Irena Gudaityte. Abu jaunavedžiai yra aktyvūs veikėjai jaunimo eilėse, ypač skautuose.

Visi panūdę švęsti savo sukaktis, tik vienas Sydnėjaus sporto klubas Kovas savo sukaktimi nesirūpina: bevartant 1950 m. vasario 22 d. "Mūsų Pastogę" užtikau žinutę, kad 1950 m. vasario 11 d. įvyko Sydnėjaus lietuvių sporto klubo steigiamasis susirinkimas. Taigi, vasario 11 d. Sydnėjaus sporto klubui suėjo 15 metų.

*

Kalbant apie sukaktis šiemet sueina penkiolika metų ir Australijos Lietuvių Bendruomenei. Nuo 1950 m. rugpjūčio 1 d. buv. Australijos Lietuvių Draugija nustojo tuo vardu vadintis ir pasivadino Australijos Lietuvių Bendruomene tuo pačiu įsijungdama į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę.

*

Po Atžalos spektaklio ana šeštadienį vienas mūsiškių tain išreiškė savo susižavėjimą: "Pasirodo, kad ir svetimtaučiai sugeba sukurti geru veikalų. O maniau, kad be lietuviškų nieko geresnio pasauly ir nėra".

*

Ana penktadienį Dainos choras pradėjo savo poatostoginį darbą kuklia vakariene Dainavoje. Be kalbų kalbeliu dar buvo krištijami ir naujai choran istojusieji, netgi pakrikštytas ir Algis Plūkas, buvęs Dainos steigėjas ir dirigentas. Taip dabartiniame Dainos chore paliko tik vienas "nekrikštas" — pats maestro Kavaliauskas!

*

Neseniai tarnybiniais reikalais Sydnėjuje lankėsi adelaidiškis inž. Vyt. Kmitas. Čia būdamas jis aplankė visa eilę savo pažįstamu ir bičiuliu. Jis yra ir pasižymėjes sportininkas: 1938 m. tautinėje lietuvių olimpijadoje Kaune jis už irklavima laimėjo aukso medalį.

*

Pereitą savaitę Sydnejuje vienas graikas ateivis Operos loterijoje laimėjo 100.000 svarų, iš kurių tuoj pat paskyrė 10.000 svarų luošų vaikų draugijai.

*

Kalifornijoje lėktuvo nelaimėje žuvo du lietuviai: inž. A. Rimas ir D. Venckus. Nelaimė įvyko apmokomajam lėktuvui leidžiantis į aerodromą. Abu mokėsi skraidyti. Drauge su jais žuvo ir lėktuvo instruktorius.

Ku-ka

Kalbos klausimais

(LINKSMAS PASAKOJIMAS)

Galas mane nunešė į tą pobūvį "Dainavos" salėje. Jei būčiau žinojęs, kad tiek klapato turėsiu, būčiau spyręsis kaip už uodegos traukiamas kačiukas.

Dabar net neatsimenu, kas ten buvo: ar kokios valdybos surengtas pinigų melžimas, ar šiaip kokios labdaringos draugijos kultūringas pagėrimas.

Pobūvis vyko, kaip turi vykti: scenoje grojo puiki kapela (taip buvo skelbta "Mūsų Pastogėje"). Rengėjai buvo nepaprastai jautrūs svečių jausmams. Jie davė laiko kiekvieno staliuko komendantams kelis kartus apsilankyti kambarėlyje už scenos aprūpinti savo bičiulius būtinomis žemiško gyvenimo priemonėmis, kaip Johnny Walker, Gilbey Gin, Resch'es Pilsener ir pan. Šiame karštame klimate be tų dalykų juk gali užtrokšti.

Kai jau žmonių per butelius nebuvo matyti, kai kiekvienas staliukas turėjo savo įdomią programą, tik tada šeimininkai išvedė į sceną savo artistus ir pradėjo savo programą. Tik tada susidaro tikrai nuoširdūs ryšiai tarp žiūrovų ir artistų.

Kai pasibaigė dar mūsų mieste nematyta ir negirdėta programa (taip skelbė "Tėviškės Aidai"), aš, sklidinas estetinio pasigėrėjimo, nuklydau prie vieno staliuko, turinčio dar įdomesnę programą. Vienas pažįstamas ir sako: "Pats nusimanai kalbos reikalais?" Kaip čia dabar žmogus prisipažinsi, kad ne. Jis tęsia toliau: "Vienas lenkas man tikrino, kad žodis r a n k a yra lenkiškos kilmės. Lietuviai tam svarbiam daikteliui neturi savo žodžio."

Čia ir prasidėjo mano klapatai. Būtinai pasiryžau išspręsti tos rankos klausimą. Buvau girdėjęs, kad yra toks mokslas, vadinamas lyginamuoju kalbamoksliu. Įstosiu į universitetą ir išspręsiu šią problemą, tariau sau.

Tuoj nusipirkau "Handbook of the Faculty of Arts". Vartau, vartau, niekur tokio mokslo nerandu. Užmiršo įrašyti, galvoju. Važiuoju į universitetą pasiteirauti. Ne, sako, mes tokių nepraktiškų dalykų čia nemokome. Juk ten nieko nerasi nei apie arklių lenktynes, nei apie tautinį gėrimą, nei kaip patraukti vienarankio bandito ranken a. Tačiau nenusiminiau. Drožiu į didžiausią miesto biblioteką. Randu keletą knygų tais klausimais. Na, ir pradėjau studijuoti. Žmona rėkia, kad pievos nepjautos, skalbiniai neskalbti... Aš atsikertu: "Visuomenės veikėjai žolės nepjauna". Namuose pragaras, bet mano žinių troškimo niekas negalėjo palaužti. Juk mokslo vyrai ir teisybės jieškotojai ne tiek turėjo iškentėti...

Aš suprantu jūsų nekantrumą, mieli skaitytojai. Jums įdomu, kaip čia su ta ranka. O gi, va kaip.

Mano skaityti autoritetai sako: "Kai atsiranda naujas daiktas, tam daiktui pavadinimą, tai yra, žodį tauta gali sukurti trejopu būdu: arba sukurti naują žodį, arba senam žodžiui duoti naują prasmę, arba pasiskolinti žodį iš tos tautos, iš kurios tas daiktas atėjo".

Griebiausi įrodyti, kad ranka yra lietuviškas žodis. Sėdėjau kelias naktis prie tų knygų, bet nieko neišėjo: nei vienas autoritetas nepatvirtino, kad ranka yra lietuviškas žodis. Teko prisipažinti, jog lietuviai pasiskolino tą žodį iš lenkų. Tada, nors ir baisu prisipažinti, logiška išvada sako, kad lietuviai ir pačią ranką gavo iš lenkų. Tai kaip čia dabar? — klausite mane, Nu gi, va kaip. Išeina, kad lenkai jau turėjo rankas, kai lietuviai dar tebevaikščiojo visomis keturiomis. Pagal evoliucijos teoriją tai visai galima. Priėjęs tokios išvados, prisipažinsiu, kad aš pats vos neužspringau (tuo metu gaivinausi tautiniu gėrimu). Bet po ilgesnio blaivaus, jei man patikėsite, galvojimo, pamačiau, kad tikrai taip ir buvo.

Kiekvienas kūno narys evoliucijos eigoje tobulėja. Gi rankos paskirtis imti daiktus, kurie priklauso kam kitam. Esu girdėjęs, kad lenkai taip ištobulinę šią rankos ypatybę, kad nulupa puspadžius beeinančiam! Jei dar prisiminkime lenkų apsukrumą grobti kitų žemes, turime sutikti, kad jie anksčiau už mus įsigijo rankas ir todėl geriau jas ir ištobulino.

Juras Jaras

"A.L.B. GEELONG'O APYLINKĖS VALDYBA, VASARIO 27 DIENĄ 7 VAL. VAK.

RUOŠIA 15-KOS METŲ

Jubiliejinį Balių

BALIUS ĮVYKSTA LIETUVIŲ NAMUOSE, DOURO STREET, NORTH GEELONG.

- *VEIKS TURTINGAS BUFETAS.*
- *LINKSMINS SVEČIUS EUROPIETIŠKA MUZIKA.*
- *ATSILANKIUSIEJI PASIJUS JAUKIOJ GEELONGIŠKIŲ DRAUGYSTĖJ.*

MALONIAI VISUS KVIEČIAME IR LAUKIAME.

A.L.B. GEELONG'O APYLINKĖS VALDYBA

POPULIARIAUSIAS

SCOTCH WHISKY

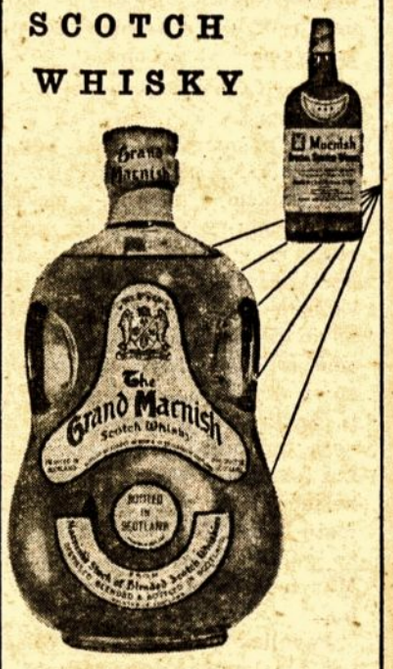

Macnish

Plačiai paplitęs SKANDINAVŲ KRAŠTUOSE dabar jau gaunamas ir Australijoje.

Sydnejuje reikalaukite pas

M. PETRONĮ

152 Liverpool Rd., Enfield

Tel. 74 5727

Printed by Mintis Pty. Ltd., 417 Burwood Rd., Belmore, Sydney, tel. 75 7094, for the Publisher: Australian-Lithuanian Community, P.O. Box 45589, G.P.O., Sydney. N.S.W.